

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Državni proračun za leto 1936-37

10 milijard 307 milijonov dinarjev — Za pol milijarde manjši kot lani

Belgrad, 19. novembra. m. Nocoj ob pol 7. sta se pripeljala v narodno skupščino finančni minister dr. Dušan Leticia ter načelnik proračunskega oddelka v tem ministristvu Ostojić. Ob tej priliki je finančni minister predložil predsedniku narodne skupščine proračunski predlog za proračunsko leto 1936-37. Takoj po izročitvi proračunskega predloga skupščinskemu predsedniku je finančni minister dr. Dušan Leticia sprejel domače časnikarje v ministrijski sobi narodne skupščine ter jim ob tej priliki podal naslednjo izjavo:

»Proračunski predlog za l. 1936-37 znaša 10 milijard 307.040.784 Din, ter je manjši od sedaj veljavnega proračuna za 500 milijonov dinarjev. Finančni minister je nadalje izjavil: Na podlagi čl. 102 ustave sem predložil danes narodni skupščini v pretres in odobritev proračunski predlog državnih izdatkov in dohodkov s predlogom finančnega zakona za l. 1936-37. V pogledu tehnične strani se predloženi proračunski predlog

razlikuje od sedaj veljavnega proračuna. Prejšnja uredba o tehnični sestavi proračuna je stala na stališču pluralnega sistema, oddvajajoč proračun gospodarskih podjetij od proračuna državne administracije. Zaradi tega je preglednost proračuna težja ter manj pristopna. Državni proračun mora biti pregleden, jase in odprt, in če je tak, je tudi iskren. V glavnem so bili ti razlogi merodajni, da je bila setos sprejeta zakonska uredba, s katero se uvaja nova tehnična izdelava proračuna. Po tej izdelavi je sestavljen in predložen proračunski predlog, ki se ne deli na proračun državne administracije ter državnih gospodarskih podjetij, temveč so v njem vsi izdatki in dohodki skupno pokazani v nedeljivi enotni celoti. Proračunski predlog za l. 1936-37 je v primeri z državnim proračunom, ki je danes v veljavi, v skupnih vsotah sledeč:

(Prva številka pomeni proračunski predlog, številka v oklepaju pa zmanjšanje(—) oziroma zvišanje (+) v primeri s tekočim proračunom.)

način je postavljen in zagotovljen proračunsko ravnovesje, kar v sedanjih resnih razmerah predstavlja edino varno pot za ozdravljenje državnih financ.

Posebna karakteristika novega proračunskega predloga v primeri s sedanjim se bo pokazala v tem, da so se v njem toplot izognili novim kreditom za civilne uprave, ki imajo izreden, a poseben investicijski značaj. Postavil sem se na stališče, da se v proračun, v katerem so določeni izdatki z obstoječim zakonom, morajo vnesti samo državni upravi potrebni izdatki. Samo na ta način se more v teku izvrševanja proračuna zagotoviti popolno in normalno pokrivanje izdatkov za državno upravo.

Za izredne kredite nova izredna kritja

Zahteve po novih izrednih kreditih, to je za one izdatke, ki imajo investicijski značaj, se v ta

predlog niso mogle sprejeti, pa najsi so še tako upravičene, ker zanje v rednih državnih dohodkih ni kritja. Po tem bodo vse državne potrebe izrednega značaja, katerih je brez dvoma mnogo, mod njimi tudi takih, ki so tudi nujne, predmet posebnega proučevanja v tem smislu, da se zanje poiščejo nova izredna kritja. One se po tem ne bodo postavljale iz rednega proračuna, kar se je doslej delalo, ker je radi tega pokrivanje izdatkov državnih potreb dosti trpelo. Ta kritja se bodo ustvarjala s posebnimi sredstvi, kadar in kolikor bodo ta sredstva zagotovljena.

Predloženi so dohodki, ki so tudi v današnjem proračunu osvojeni. Novi se ne uvajajo. Dosedanji so zmanjšani posebno pri davkih kot posledica že uvedene zmanjšane zemljarine z znižanjem katasterskega čistega dohodka za eno tretjino, razen teh vsled izvedenih ukrepov v pravcu znižanja pridobnine, radi redukcije doprinosov od hiš in drugih objektov morejo biti predloženi manjši iznosi od onih, ki so sprejeti po sedanjem proračunu. Cela vrsta ukrepov, ki jih je podvzela vlada dr. Stojadinovića, najbolj dokazuje, koliko skrbj poklanja vsem potrebam naroda ter njegovim upravičnim željam. Ta napor ni bil zaman ter se je doseglo stvarno znižanje, s tem pa obvarovalo proračunsko ravnovesje. Podatki, po katerih so se pomembne vrste dohodkov ocenile ter ugotovile, so pokazali v odnosu napram sprejeti očitni dohodke, ki so v novem proračunu.

Pregled izdatkov

I. VRHOVNA DRŽAVNA UPRAVA:

Krona 24.180.000 (—).
Namestništvo 3.580.000 (— 146.576).
Narodno predstavništvo:
a) Senat 15.386.000 (— 976.290);
b) Narodna skupščina 39.918.115 (+ 4 milijone 472.277).
Skupaj 51.304.115 (+ 3.495.987).
Predsedstvo min. sveta 32.945.200 (+ 857 tisoč 460).
Državni svet 3.827.558 (— 84.762).
Glavna kontrola 10.676.646 (— 439.061).
Civilna hiša Nj. Veličana, kralja 2.808.543 (— 20.257).
Pisarna kraljevih odlikovanj 514.339 (— 98.171).
Splošni izdatki 27.866.328.
Skupni izdatki 157.700.729 (+ 3.575.020).

II. POKOJNINE IN INVALID. PODPORE:

a) Pokojnine 997.247.597 (—).
b) Invalidske podpore 105.490.835 (—).
Skupni izdatki 1.100.738.432.

III. DRŽAVNI DOLGOVI: 767.951.926

(— 152.754.015).

IV. PRAVOSODNO MINISTRSTVO 549 milijonov 480.202 (— 9.193.720).

V. PROSVETNO MINISTRSTVO 833.116.262

(— 17.541.527).

VI. ZUNANJE MINISTRSTVO 121.470.448

(— 1.401.660).

VII. NOTRANJE MINISTRSTVO:

a) Ministrstvo za ustanove 200.010.684 (— 9.616.343);
b) Orožniško poveljstvo 317.273.833 (— 19.303.853).
Skupaj 517.284.517 (— 28.920.196).

VIII. FINANČNO MINISTRSTVO:

a) Ministrstvo 61.519.509 (— 1.922.754);
b) Vrhovno drž. pravobranilstvo 4.703.409 (+ 319.933);
c) Finančna ravnateljstva 230.891.367 (— 9.222.666);
d) Državni monopoli 366.322.283 (— 18.063.492);
e) Državna hipotekarna banka 21.019.904 (+ 2.539.353);

f) Poštna hranila s podružnicami 14.486.679

(— 322.139);

g) Državni posestvi Belje in Topolštica 62.055.430 (— 460);

h) Sladkorna tovarna Čukarica 36.164.000 (— 1.436.000);

i) Investic. izdatki 760.000 (— 1.436.000).

Skupaj 797.922.601 (— 28.108.151).

IX. VOJNO MINISTRSTVO 2.309.397.737 (+ 319.514.101).

X. GRADBENO MINISTRSTVO 154.617.021

(— 13.131.047).

XI. PROMETNO MINISTRSTVO:

a) Ministrstvo in upravne ustanove 32 milj. 035.597 (+ 2.200.763).

b) Gradnja železnice 177.994.403 (+ 20 milj. 422.880).

c) Uprava državnih železnic 1.876.372.400 (— 20.473.224).

d) Ravnateljstvo rečne plovbe 91.441.412 (— 889.151).

Skupaj 2.177.843.812 (+ 3.039.572).

XI. A. POŠTNO MINISTRSTVO 362.345.912

(+ 30.442.674).

XII. KMETIJSKO MINISTRSTVO:

a) Ministrstvo in ostale ustanove 84.169.253 (— 9.728.632).

b) Državna razredna loterija 11.487.788 (+ 2.278.761).

Skupaj 95.657.041 (— 7.449.871).

XIII. TRGOVINSKO MINISTRSTVO 44 milj. 305.071 (— 1.263.096).

XIV. MIN. ZA GOZDOVE IN RUDNIKE:

a) Gozdovi 70.249.229 (— 1.558.683).

b) Rudniki 195.816.309 (22.643.023).

Skupaj 266.065.538 (— 24.001.706).

XV. MINISTRSTVO ZA SOCIALNO POLITIKO 199.398.840 (— 2.970.717).

XVI. MINISTRSTVO ZA TELESNO VZGOJO 11.764.695 (— 3.397.223).

XVII. PRORAČUNSKI REZERVNI KREDITI 40.000.000.

SKUPNI IZDATKI 10.307.040.784 (+ 57.238.438).

A) RAZNI NEPOSREDNI DAVKI:

I. Splošni neposredni davki:

Davek na zemljišča 450 milj. (— 6 milj.).

Davek na poslopja 270 milj. (— 30 milj.).

Davek na podjetja 280 milj. (— 40 milj.).

Rečni davek 40 milj. (— 20 milj.).

Davek na trgovske družbe 190 milj. (— 10 milijonov).

Uslužbenški davek 220 milj. (— 35 milj.).

Samski davek 2 milj.

Davek na obresti 20 milj. (— 4 milj.).

Skupaj 1.472.000.000 (— 145.000.000).

II. Posredni davki:

Davek na poslovni promet 660 milijonov (+ 170 milijonov).

Vojnica 7 milj. (— 1 milj.).

Skupaj 667.000.000 (+ 169.000.000).

III. Izredni davki:

Doklade na uslužbenški davek 75 milijonov (— 5 milijonov).

Davek na dolgove z doklado 85 milijonov.

Skupaj 160.000.000 (— 5.000.000).

B. POSREDNI DAVKI:

IV. Trošarine:

na kavo, sladkor itd. 825 milj. (+ 27.500.000).

Razne ostale trošarine 2.500.000.

Skupaj 827.500.000 (+ 27.500.000).

V. Takse:

Prodaja taksnih znamk 759 milj. (— 100 milijonov).

Takse po tarifi 101 280 milj. (— 60 milj.).

Šolske takse (— 26.000.000).

Skupaj 1.039.000.000 (— 66.000.000).

VI. Carine:

na uvoz 62 milijonov (+ 6.100.000);

na izvoz 200.000 (+ 146.000).

Ležarina 300.000 (— 24.000).

Posredne dajatve 1.100.000 (+ 16.000).

Svinec, pečati in žigovina 90.000 (+ 4000).

Ažio pri carinarnicah 636 milj. 900.000 (+ 46.000).

Zaokroženja 25.000 (— 3000).

Monopolske takse na smodnik in dinamit (— 1.624.000).

Skupaj 700.615.000 (+ 60.615.000).

C) MONOPOLI:

VII. Uprava državnih monopolov 1.956 milijonov (— 393.000).

D) DRŽAVNO GOSPODARSTVO:

VIII. Prosvetno ministrstvo:

Državne tiskarne v Belgradu 26.960.000 (+ 170.000);

Marsejski zločin pred sodniki

Aix en Provenca, 18. novembra. AA. V začetku zaslišanja Mija Kralja je obtoženec izjavil, da ne mara odgovarjati na vprašanja.

Predsednik vpraša obtoženca, kako in kdaj je postal član vstajke organizacije in ali je prisegel, da bo izvršil vse ukaze.

Mijo Kralj je naposled s sklonjeno glavo odgovoril:

Postal sem član vstajšev leta 1933 s Paveličevim posredovanjem in prisegel.

Na nadaljna vprašanja je skušal Mijo Kralj odgovarjati izbegavajuče. Tako je na predsednikovo vprašanje, ali je bil med tistimi, ki so se vadili na Janki Pusti, odgovoril najprej, da je bil samo v okolici Janke Puste, nato je pa dejal, da je bil pri neki priložnosti tudi na Janki Pusti sami.

Predsednik je zaključil razpravo ob 5.45.

V torek dopoldne

Aix en Provenca, 19. novembra. AA. Današnja obravnava se je začela ob 9.15. Prišla se je z zapri-sega novega prevajalca dijaka Hadžića Milenka.

Nato je dal svoje izvedensko mnenje slavni psihater dr. Maurice, ki je še z dvema drugima psihiatroma preiskal duševno stanje Kralja.

Iz izvedenskega poročila psihiatra dr. Maurice je razvidno, da je Kralj kazal znamenja duševnega razkroja, ko pa mu je bilo sporočeno, da med Francijo in Jugoslavijo obstoji pogodba o izročanju umobolnih, je začel kazati čedalje večje znake normalnosti. Dr. Maurice smatra, da je bil Mijo Kralj v gotovi duševni zmedenosti, ki je izhajala iz razburjenja, toda z novimi razburjenji se je njegova zmedenost izpremenila v normalnost, kakor hitro se je odgovornost obtoženca samo malo zmanjšala. Profesor je mnenja, da ljudje emocionalne narave, kakršen je Mijo Kralj, ne bi mogli

storiti nekaj pod tujim vplivom, ako niso za to iz dna svoje duše pripravljeni. Trdi, da izkustvo ne pozna normalnega človeka, ki bi bil pod tujim vplivom streljal na nekoga.

Po nekaterih formalnih pripombah odvetnika Desbosa je bila seja prekinjena.

Druga dva izvedeneca prof. Corniles in Esieres sta dala podobno poročilo kakor profesor Maurice. Med tem ko so to poročilo prevajali, je sluga prinesel pismo, naslovljeno na poroto. Pismo so izročili predsedniku porote. Odvetnik Desbosa je zahteval, da se vsebina pisma objavi. Toda predsednik porote in porotnik Peregrin sta dala izjavo, po kateri ne bodo vzeli na znanje nobenega pisma, ki bi ga dobili med zasledanjem, zato so to pismo uničili.

Odvetnik Desbosa je kar najostreje protestiral proti temu in zahteval prekinitev seje, da vložijo pismen protest. Pozornost je zbudilo, da je odvetnik Desbosa, ki je neprestano žalil sodišče, začel žaliti še poroto in razlagal, kaj porota sme in česa ne sme.

Po prekinitvi seje je Desbosa predložil pismeno izjavo, v kateri je zahteval ugotovitev, da je porota po sodnem slugi dobila pismo, čigar vsebine zagovornikom niso sporočili.

Državni tožilec je zahteval od sodišča ugotovitev, da ni porota prav v ničemer izrazila svojega mnenja in je to tudi pokazala.

Na to je zagovornik odgovoril, da ni zahteval takšne izjave, temveč samo ugotovitev, da dokumenta, ki ga je sluga uradno izročil poroti, nista videli ne predsednik ne zagovornik.

Slika tehnične sestave novega proračuna

Ze na prvi pogled se vidi slika nove tehnične sestave v enotni proračunski celoti. Vidijo se tudi rezultati truda, da se izdatki zmanjšajo ter spravijo v popoln sklad s stvarnimi potrebami in z realnimi možnostmi pokritja. Razlika, ki se kaže med dvema proračunoma v vsoti 57238.438 Din, več kakor je pa bil prejšnji proračun, je v resnici stvarna, ker ta dva proračuna nista izdelana po istem principu, niti nimata iste baze. Potrebno je poudariti dejstvo, po katerih prejšnji proračuni niso upoštevali. Kar se tiče onih kreditov, ki so se izkazali ter so odobreni v finančnem zakonu, niso tehnično v skladu s proračunskimi izdatki. Ti krediti niso pokriti s proračunskimi dohodki. Vsi ti krediti so pa v finančnem zakonu že ob priliki odobritve narodne skupščine predstavljali čisto proračunski deficit ter so povzročili silno veliko težav pri izvrševanju. Skupna vsota odobrenih kreditov po proračunu za leto 1935-36 znaša 10.249.802.346 dinarjev. Tej vsoti je potrebno dodati tudi vse omenjene kredite, ki so odobreni po finančnem zakonu in ki predstavljajo vrednost okoli 630 milijonov dinarjev. Na ta način skupna vsota državnega proračuna, ki je danes v veljavi, dosega višino 10.880.000.000. Če se vzporedi s predlogom proračuna za prihodnje proračunsko leto, je novi proračunski predlog nižji od sedanjega proračuna za 573.000.000. Ta razlika v korist proračunskega predloga je še večja, ker so se v proračunski predlog morali vnesti tudi nekateri novi krediti, ki v sedanjem proračunu sploh ne obstojajo, povečali pa so se tudi nekateri sedanjí krediti.

Med temi novimi krediti, odnosno zvišanimi dosedanjim krediti so tudi oni, ki obsegajo izdatke, osnovane na pravnih obvezah, kakor so odplačila golovih dolgov, anuitete za javna dela, likvidacija agrarne reforme na velikih posestvih z zemljo, izročeno prosičolcem in interesi ter amortizacija fundinga, odplačila posojil za gradbo železnice, krediti za transporte za račun vojnega ministristva, ki dosedaj sploh niso obstojali itd.

Skupna vsota teh kreditovse dviga do 190 milijonov dinarjev. Nasproti temu je na izvršena

tudi redukcija dosedanjih izdatkov v obsegu kreditov za državne dolgove, obveze, ki jih bo državna blagajna morala izvršiti v teku prihodnjega leta. Če vpoštevamo tudi to znižanje, je proračunski predlog za prihodnje leto stvarno nižji in to za okoli 800 milijonov dinarjev od sedanjega proračuna.

V finančnem zakonu se ne bodo skrivali več nobeni krediti

Po vsem tem se prihranki dobljeni vsled znižanja draginskih doklad za uradništvo niso potrošili za nikake druge izdatke, temveč ostanejo kot sredstvo za vpostavitve ter za vzdrževanje proračunskega ravnovesja in za olajšanje davčnih bremen. Poleg tega se je v proračunskem odboru delalo na to, da se v vseh področjih državne uprave dosežejo nove boljše tehnične strani, je odlika novega proračunskega predloga tudi ta, da je skoraj docela prenehala skrivanje kreditov po finančnem zakonu, kjer v nobenem slučaju niso imeli mesta. Potem so v novi proračunski predlog za prihodnje leto prenešeni iz finančnega zakona vsi sedanjí krediti vojnega, pravosodnega, prometnega ministristva, odnosno poštne ministristva v skupnem iznosu 350 milijonov Din. S prenosom kreditov iz finančnega zakona v proračunski predlog proračuna vojnega ministristva izgleda, da je ta predlog pravičen.

Tudi proračunski predlog vojnega ministristva je nižji od sedaj veljavnega, če se vpoštevajo tudi vse vrednosti kreditov po finančnem zakonu, kakor tudi vrednosti prevoza vojske ter drugih transportov, kar se sedaj v proračunu ni pojavilo.

Poleg tega se je v istem smislu postopalo tudi pri ažiu za razne nabavke v inozemstvu v iznosu 30 milijonov Din. Razen tega prejšnji državni krediti finančnega zakona ter računski del proračunskega predloga z ene strani vsebujejo docela vse državne potrebe za prihodnje proračunsko leto, z druge strani pa so vsi predloženi krediti pokriti tudi z državnimi dohodki. Na ta

Ves svet v borbi za mir v Afriki

Ali bo Italija sankcijam kos?

Silno malo železa — še manj premoga — Petroleja pa čisto nič

Poročila iz Rima javljajo, da je bil na večerajšnji dan, ko je prepev uvoza gotovih surovin v Italijo stopila v veljavo, ves Rim v zastavi, kar naj bi pomenilo, da Italija pogumno sprejema gospodarsko vojno in da je trdno odločena, da jo dovojuje sebi v prid. Toda čisto brez pomembnega orožja — če se bodo seveda izvajale — kakor na splošno morda misli italijanska javnost. Očitno so zaenkrat italijanska skladišča napolnjena s potrebnimi surovinami, ki jih mora Italija sicer uvažati iz inozemstva. Toda če bo vojska v Abesiniji le trajala, je upravičeno pričakovati, da bo kmalu nastopilo pomanjkanje premoga, železa in olja, torej tih surovin, brez katerih danes nobena država ne more izhajati, najmanj pa se vojskovati.

Premoga nima doma

Najbolj merodajna surovina, ki prihaja v posrev za Italijo, je premog. Italija je zadnja leta pred vojno povprečno porabila okrog 11 milijonov ton premoga letno. Po vojni, zlasti v letih konjunktura, je poraba narasla celo na 16 milijonov ton. Kritje za te svoje potrebe pa je Italija v glavnem iskala v inozemstvu. Kajti vsega skupaj Italija tudi v povojnih letih ni nakopala letno doma več kot 200.000 ton. Vse drugo mora uvažati iz tujine. Italijanski premog se v prvi vrsti nahaja v Sardiniji. Sardinija ima po mnenju strokovnjakov precej premoga v zemlji. Toda ležišča še niso preiskana, deloma pa leže zelo neuporabno. Ni pričakovati, da bi letno produkcijo mogla italijanska država kaj bistveno zvišati. Po mnenju strokovnjakov znaša verjetno zalogo vsega silijskega premoga okrog 144 milijonov ton. Toda gotovih je le 3 milijone ton. Nekaj malega premoga nakopujejo Italijani pri Arezzo blizu Florencia in nekaj tudi v severni Italiji, kjer kopajo antracit. Vse ostalo pa mora Italija uvažati iz tujine, v prvi vrsti iz Anglije. Anglija je glavni dobavitelj Italije, kar se tiče premoga. Njeno tozadevno stališče je tako močno, da je leta 1915 potpisnila Italijo v vojno na strani velike zveze. Radi tega so tudi sankcije, ki jih v prvi vrsti Anglija zahteva in izvaja, za Italijo nevarne. Kajti ruski in turški premog, ki prihaja skozi Dardanele, je le malenkost nadomestek za angleški premog in še temu more angleško vojno brodovje vsak čas preprečiti dovoz.

Malo boljše je z železom

Nekoliko boljše je Italija preskrbljena z železom. Pred vojno je Italija nakopala pol milijona ton železa letno iz lastnih rudokopov in iz njega izdelala toliko fabrikatov, kolikor je za domačo uporabo bilo potrebno. Toda po vojni se je italijanska železna industrija silno dvignila, da, naravnost podvojila. To pa ni več z lastnimi domačimi železnimi zalogami, ampak z uvozom tujega železa, ki ga je zopet dobivala v prvi vrsti iz Anglije in Francije. Tudi Belgija, Luksemburg in Amerika, dejoma pa tudi Švica in Nemčija preskrbujejo Italijo z železom. Ako bi torej italijanska železna industrija hotela ostati na sedanji višini, potem bi še vedno morala uvažati nad polovico železa iz tujine, kar pa ni strogem izvajanju sankcij ne bo moglo. Posledice se bodo pokazale kmalu. Mnoge industrije bodo morale ustaviti obrat, kar bo povzročilo nevarno naraščanje brezposelnosti. Ustaviti bodo morale obrat pa tudi zato, ker ne bodo imele premoga za kurivo.

Pred velikimi dogodki na Dalinem vzhodu

Iz razvalin starega Kitaja

Japonska ofenziva pod zastavo borbe proti komunizmu

Tokio, 19. nov. SE. Zunanje ministrstvo je sporočilo inozemskim tiskarjem, da bodo severnokitajske pokrajine, ki so proglasile svojo neodvisnost že v petek, 15. novembra, še ta teden proglasile novo ustavo. Nova ustava je že pripravljena. V ustavi je ta zanimivost, da ni predvidena oblika vladavine, ker bo Japonska prepustila ljudstvu, da si ustanovi republiko ali monarhijo. Najbolj zanimiva točka nove ustave pa je ustanovitev meddržavnega protikomunističnega odbora, ki ga bodo sklenile Japonska, Mandžurija in Severna Kitajska. Ustava pravi nadalje, da nova država priznava moralne zveze z ostalo Kitajsko, upravne zveze s kitajsko vlado pa so za vedno prekinjene. Sestavljala bo svoj lasten proračun, ki ga bo krila iz lastnih sredstev. Ustanovitev protikomunističnega odbora je japonska pobuda, ker bo Japonski nudil tudi ustavno možnost, da se vmešava v notranjo upravo države in da pod preveze komunistične nevarnosti obdrži na ozemlju nove države svoje oziroma mandžurske vojske.

Zunanje ministrstvo pravi, da je tudi proglas že pripravljen. V proglasu bo predvsem poudarjeno, da severna Kitajska ne more ostati v kitajski državi, ker slednja preveč zapravlja denar, ki prihaja iz bogatih severnih pokrajin. Nadalje bo proglas ponovno poudaril komunistično nevarnost, proti kateri se mora severna Kitajska boriti sprčo dejstva, da se vlada v Nankingu za to ne briga in s komunizmom celo sklepa zveze. Končno bo proglas izpovedal tudi, da se hoče severna Kitajska odleš predvsem naslanjati na Mandžurijo in na Japonsko.

Pokrajine, ki se bodo odcepile od Kitajke, so Hopei, Sansi, Šantung, Čahar in Sujuan, to je ozemlje, ki meri okrog milijon kv. km in šteje 90 milijonov ljudi.

Tukajšnji list »Jomuri« pa je objavil vest, ki je dvignila silno veliko prahu v političnih krogih. List dolži kitajsko vlado v Nankingu, da je sklenila s sovjetskimi Rusi vojaško zvezno pogodbo proti Japonski. »Jomuri« trdi, da sta pogodbo podpisala kitajski zunanji minister Vang in sovjetski poslanik v Nankingu Bogomolov. Pogodba naj bi imela sledečo vsebino:

1. Vojaško sodelovanje za primer, da bi Japonska ali Mandžurija napadali Rusijo ali Kitajsko.

2. Sovjetska Rusija ukine komunistično propagando na Kitajskem, kitajska vlada pa bo prekinila z vojaškimi pripravami proti Rusiji.

3. Sodelovanje med obema državama na prometnem polju posebno v severnem delu Kitaja.

4. Obe državi se bosta trudili, da medsebojno delovanje pospešujeta in krepi.

5. Kitajska prizna Rusiji pravičnost njenih prizadevanj, da si pripori nazaj Mandžurijo.

Največji strah: petrolej

Še slabše kot s premogom in železom je Italija preskrbljena z mineralnimi olji. Manjka ji prav tistih olj, ki so za vojevanje moderne vojske na suhem, na morju in v zraku bistveno in neobhodno potrebna. Italija, ki je zadnja leta motorizirala svojo vojsko in deloma tudi svojo mornarico, je letno porabila nad 2 milijona ton mineralnih olj, to se pravi, trikrat toliko kot pred vojno. Pri tem pa Italija le malo olja prideluje. Od leta 1896 dalje znaša njena letna produkcija komaj bori 75.000 vever, ne da bi bilo mogoče to nizko številko kakorkoli zvišati. Glavni založnik Italije z oljem je bila dosedaj Romunija, kjer Italija krije dve tretjine vse svoje potrebe. Na drugem mestu je Rusija, ki krije eno tretjino in Irak z eno osmino uvoza. Na Ameriko, Nizozemsko, Vzhodno in Zahodno Indijo je odpadlo dosedaj komaj 10% uvoza. Znano je, da Italijo žene v vojsko z Abesinijo v prvi vrsti želja po petroleju, ki se v velikanski množinah nahaja v Danakilski pokrajini. Vprašanje je sedaj,

Abesinski odpor vedno hujši

Neguš odšel na fronto

Nikdo ne ve, v kateri kraj je odletel z letalom

Abesinski cesar je davi odšel z letalom na bojišče. Kralja, kamor se je napotil, ni bilo mogoče zvedeti in so uradni krogi obdržali v tajnosti, ker hočejo preprečiti, da bi zanj zvedeli Italijani. Neguš bi rad prevaril sovražnike. Po tukajšnjem mnenju je negušev odhod znamenje za novo abesinsko taktiko. Abesinska vojska se bo zdaj z vsemi silami uprla nadaljnjem prodiranju Italijanov.

Severna fronta

Agencija Reuter je dobila naslednje poročilo iz Vzhodne Afrike:

V italijanskem glavnem stanu pričakujejo, da bo maršal Badoglio prispel v Vzhodno Afriko 27. t. m. Operacije na fronti med tem ne bodo prekinjene. Potrjuje se vest o prodiranju dveh italijanskih kolon od Makale proti zapadu. Druga kolona, ki prodira proti Gundiju v bližini Hausijena ima nalogo zavzeti Samre v pokrajini Seloji. Tam bodo skušali Italijani cernirati trupe rasa Sejuma, ki se nahaja v Tembienu, ki je prava prirodna trdnjava. Posamezni vrhovi segajo preko 2.300 m. Oddelki generala Maravigne pa skušajo prodreti po reki Takazi navzgor in tako zatvoriti krog italijanske vojske okrog tembijske gorate pokrajine. S severne fronte prihajajo nadalje poročila o manjših spopadih in letalskih bombnih napadih.

Dobro poučeni abesinski krogi zatrjujejo, da se namerava abesinska vojska doobra utrditi v gorah okrog gore Ambe Aladži. 50 km južno od Makale naj bi se ustanovilo italijansko prodiranje. Vse pa kaže, da je bil ta načrt v zadnjem trenutku spre-

menjen. Pravijo, da bodo Abesinci brez bojev dopustili nadaljnje prodiranje Italijanov vse do Abune Josefa, ki leži 65 km južno od Ambe Aladži. Oddaljenost italijanske fronte od njenih baz bo med tem tako narasla, da bodo posamezni abesinski oddelki v neposrednem italijanskem zaledju lahko dosegli vedno več važnih uspehov.

Ni dvoma, da se je zaenkrat Italija s premogom in zlasti s petrolejem dobro oskrbela. Toda če bo vojna le trajala in bodo države sankcije izvajale, potem ji bo najpotrebnejših surovin kmalu zmanjkalo in bo abesinski cesar, ki stavi toliko upa na sankcije, res prišel na svoj račun.

Z bombami nad žene in otroke

Adis Abeba, 19. nov. b. Iz poučenih krogov se čuje, da je pri večerajšnjem bombardiranju italijanskih letal, ki so ga izvršili na mesto Enderfo, bilo mnogo žrtev, zlasti med ženami in otroci, ki se niso pravočasno poskrili v bližnje gozdove. Trdi se, da je sedaj ljudstvo tega okoliša še bolj nerazpoloženo proti Italijanom in da bodo Italijani strahovito plačali to zločinsko ubijanje nedolžnih žena in otrok.

Grof Ciano se je komaj rešil

Agencija Havas je prejela od svojega poročevalca na severni abesinski fronti vest, da so italijanska letala severno Ambe Alage izsledila abesinsko vojsko, ki šteje okrog 15.000 mož. Vojska prodira proti Antalu. Letala so posamezne oddelke napadla z bombami. Abesinci so se branili z ognjem iz pušk in streljiv. Letalo, ki ga je vodil kapetan grof Ciano, zet ministrskega predsednika Mussolinija je bilo zadeto in se je moralo spustiti blizu Makale na zemljo. Ciano in njegovi spremljevalci so ostali neopškodovani.

V borbi pri Makali so morala tri italijanska letala pristati, ker so jih zadeli strel abesinskih vojakov in abesinskih topov. London, 19. novembra. AA. Reuter poroča iz Asmare: Grof Ciano in oba Mussolinijeva sinova sta se udeležila bombardiranja v skupini 20 italijanskih letal. Letalo grofa Ciana so zadeli trije topovski strelci in 36 strelcev iz strojne in puške. Najbolj je poškodovan rezervoar.

Beckova politika — polom

Srdita borba poljskega tisha proti zunanemu ministru

Varšava, 19. novembra. c. Borba proti zunanji politiki ministra Becka se širi. Ljudsko razpoloženje posebno ne more razumeti, zakaj se je vlada spustila v tako ostro gonjo proti češkoslovaški republiki. Javno mnenje doslej ni vedelo, kako bi izrazilo svoje nezadovoljstvo nad Beckovo politiko. Sedaj pa je začel Korfantiyev list »Polonia« objavljati celo vrsto člankov, v katerih pobija protičeško politiko polkovnika Becka. »Polonia« prinaša zdaj že več dni vrsto člankov proti Becku in je danes objavil uvodnik proti njemu Witos. V svojih člankih pravi »Polonia«, da je Beckova zunanja politika doživela na vsej črti polom. Beck se z njo ni znal nasloniti na narod, francosko zavezništvo pa je hotel nadomestiti z najbolj žudnimi

Sprava med Češkoslovaško in Poljsko

Beckova politika — polom

Srdita borba poljskega tisha proti zunanemu ministru

Varšava, 19. novembra. c. Borba proti zunanji politiki ministra Becka se širi. Ljudsko razpoloženje posebno ne more razumeti, zakaj se je vlada spustila v tako ostro gonjo proti češkoslovaški republiki. Javno mnenje doslej ni vedelo, kako bi izrazilo svoje nezadovoljstvo nad Beckovo politiko. Sedaj pa je začel Korfantiyev list »Polonia« objavljati celo vrsto člankov, v katerih pobija protičeško politiko polkovnika Becka. »Polonia« prinaša zdaj že več dni vrsto člankov proti Becku in je danes objavil uvodnik proti njemu Witos. V svojih člankih pravi »Polonia«, da je Beckova zunanja politika doživela na vsej črti polom. Beck se z njo ni znal nasloniti na narod, francosko zavezništvo pa je hotel nadomestiti z najbolj žudnimi

Shodi JRZ na severni meji

Shodi JRZ na severni meji. V št. Ilju v Slov. gorah se je vršil dne 17. novembra po rani sveti maši izredno lepo uspeši shod JRZ. Navzočih je bilo več stotin mož in fantov iz domače in sosednjih župnij. Namesto obolelega predsednika krajevne JRZ g. Zitterschlagerja je otvoril shod tajnik g. Ravšl. Prvi je govoril domačin Franjo Zebot, a drugi mariborski župan dr. Juvan. Dr. Koroscu se je poslal s shoda brzopojni pozdrav in zaupnica. Ob koncu shoda je dospelo žalostno poročilo, da je umrl načelnik JRZ organizacije postajenačelnik g. Zitterschlagler. — Pri Spodnji Sv. Kungoti se je vršilo zborovanje po pozni službi božji. Bilo je toliko zborovalcev, da se je moralo zborovanje vršiti na prostem pred cerkvijo. Govoril je Fr. Zebot. Predsedoval je predsednik krajevne organizacije JRZ g. Franc Weingerl. — Ljudstvo na meji se je do zadnjega moža priključilo organizaciji JRZ.

Belgrad, 19. novembra. AA. Italijanska vlada je prepovedala sprejemanje pošiljav brzovoznega in počasnovoznega blaga, poslanega iz tujine v Italijo, če so obremenjene s povzetjem v kakršnekoli znesku ali pa s plačilom vnapi, ki presega 50 lit.

Letalo je moglo pristati v Makali le po zaslugi hrabrega mehanika Dalmazija. Mehanik je bil sam ranjen, pa je s prsti mačil luknje, nastale na rezervoarju od strelcev. Po dosedanjih vesteh je na abesinski strani našlo smrt zaradi bombardiranja okoli tisoč vojakov.

Ras Sejum bo branil Tembien

Vojni poročevalci DNB javlja: Po zasleditvi poročil se nahaja rasa Sejum z močnimi oddelki, ki štejejo kakih 20.000 mož, na Tembienski planoti, severovzhodno od reke Takaze. Ras Sejum skuša dobiti pojačanje. Pač pa je odbil ponudbo rasa Kase, naj bi sestavila skupno bojno črto, ker hoče braniti Tembien za vsako ceno.

Na podlagi teh poročil skušate dve italijanski koloni iz Makale in Hausijena obkoliti čete rasa Sejuma. Močno abesinsko kolono, premikajočo se proti severu, so opazili v pokrajini Buja, južno od Makale. Tudi z drugih krajev italijanskega severnega bojišča prihajajo poročila o gibanju sovražnih čet. Italijanski poveljniki niso mogli ugotoviti, kakšen je cilj teh gibanj.

Južna fronta

Abesinci marširajo po 6 km na uro

Posebni poročevalci Havasa javlja: Odpor abesinskih čet je posebno močan na črti Dagabur—Gorahaj. Manjši oddelki abesinske vojske vznemirjajo z naglimi gibanji italijanske kolone. Svoje napade vzpirjajo predvsem ponoči. Italijanske izgube so precej hude, čeprav so manjše kakor abesinske. Mnogi italijanski vojaki so ranjeni od strelca. Abesinske čete so še vedno okrog Dagaburja.

Splošno smatrajo, da bo abesinska vojska branila Džidžigo z vsemi svojimi silami. Mesto je važno prometno križišče za angleško Somalijo, odkoder prejema abesinska vojska orožje.

Generala Nasibu in Vehid-paša poveljuje vojski, ki šteje okrog Džidžige 100.000 mož. Italijani imajo na oglednem bojišču največ 50.000 vojakov. Močni nalivi, ki so zopet na dnevnem redu v teh krajih, so Abesincem najboljša pomoč pri obrambi Ogadena. Zdravstveno stanje abesinskih čet je izvrstno.

Iz Hararja se je medtem odpravil dedzmaš Abebu. Brat rasa Deste z 10.000 vojakov proti jugu. Vojake je spremljalo tudi nekaj sto žen, ki so nosile s seboj omote živeža. Abesinci marširajo po 6 km na uro.

Na meji britske Somalije pa se je pripetil incident, ki so ga povzročili italijanski dubatski oddelki. Dubati so napadli tri vasi v britski Somaliji, ki so imele svojo živino na abesinski strani. Trije Somalijci iz britske Somalije so bili ubiti.

Mussolini že napoveduje diplomatske razgovore

Agencija Stefani poroča: Na snočnem sestanku velikega fašističnega sveta je podal ministrski predsednik Mussolini ekspozé o političnem in vojnem položaju. Njegov govor je trajal polni dve uri. Sledila je diskusija o njegovih navedbah, v katero je poseglo več članov velikega fašističnega sveta. Prihodnji sestanek je napovedan za 18. decembra t. l.

Kakor je izvedel poročevalci agencije Havas je ministrski predsednik Mussolini, v svojem ekspozéu na poslednji seji velikega fašističnega sveta med drugim poudaril, da naj nihče ne pričakuje, da se bo kmalu spet pričela večja ofenziva kot prihodnja etapa vojne proti Abesiniji. Italijanska vojska bo morala docela prepustiti abesinske četniške oddelke v zasedenem ozemlju in ga opremiti s telefonskimi in telegrafskimi zvezami, cestami in drugimi napravami. Dejal je pa, da bo do 18. decembra, ko se veliki fašistični svet spet sestane, prišlo na le do važnih dogodkov na fronti, nego tudi do znatnega napredka v diplomatskih razgovorih med Veliko Britanijo in Italijo.

Sprava med Češkoslovaško in Poljsko

Beckova politika — polom

Srdita borba poljskega tisha proti zunanemu ministru

Varšava, 19. novembra. c. Borba proti zunanji politiki ministra Becka se širi. Ljudsko razpoloženje posebno ne more razumeti, zakaj se je vlada spustila v tako ostro gonjo proti češkoslovaški republiki. Javno mnenje doslej ni vedelo, kako bi izrazilo svoje nezadovoljstvo nad Beckovo politiko. Sedaj pa je začel Korfantiyev list »Polonia« objavljati celo vrsto člankov, v katerih pobija protičeško politiko polkovnika Becka. »Polonia« prinaša zdaj že več dni vrsto člankov proti Becku in je danes objavil uvodnik proti njemu Witos. V svojih člankih pravi »Polonia«, da je Beckova zunanja politika doživela na vsej črti polom. Beck se z njo ni znal nasloniti na narod, francosko zavezništvo pa je hotel nadomestiti z najbolj žudnimi

Kralju Juriju naproti

Atene, 19. novembra. AA. Atenska agencija poroča: Mornariški minister Georgios Ralis je večeraj popoldne v salaminski luki pregledal križarko »Heli« in rušilka »Hidra« ter »Sara«, ki so nato odplule v Brindisi, kjer se bo na križarko vkrcal Nj. Vel. kralj Jurij II. Flotilji poveljuje admiral Sakelarij. Vojne ladje plujejo v Brindisi jutri zjutraj. Kralj Jurij se v petek zvečer vrne v Atene. Nasproti mu bodo odpluli rušilci »Panter«, »Leone«, »Jerak« in »Konduriotis«, dve podmornici in dve torpedni ladji, pod poveljstvom admirala Kavadiasa. Na poveljniški ladji »Konduriotis« se odple kralju nasproti tudi minister vojne mornarice Georgios Ralis.

Anglija — Rusija

London, 19. novembra. AA. Havas poroča: Tri potrjuje vesti o angleško sovjetskimi pogajanjih. Pogajanja se vrše radi velikih kreditov, ki naj jih dovoli Velika Britanija Sovjetski Rusiji za njene nakupe na Anglijskem. Merojajni krogi izjavljajo, da zaenkrat še ni mogoče reči, kako se bodo ta pogajanja končala.

Dunajska vremenska napoved. Poslabšanje.

Dolenji Logatec pod vodo

50 hiš in gospodarskih poslopij poplavljenih — Voda ponekod segla čez prvo nadstropje do podstrešja

Dol. Logatec, 18. nov. Na Martinovo nedeljo in naslednjo noč je ne-
prestano močno deževalo. Ko so se danes zjutraj
prebivalci Logateca zbudili, so se zelo prestrašili
zaradi močnega šumenja vode, ki je drla iz Gor.
Logateca. Kmalu je bila struga polna in voda je
začela poplavljaliti polja, ceste, hiše in druga po-
slopja.

Ljudje so vsi zbegani hiteli reševati in nositi
na varno, kar je pač kdo mogel. Voda je tako
naglo naraščala, da so nekateri posestniki le z
veliko težavo spravili živino na varno. Mukanje
govedi, cviljenje prešičev, kokodakanje kuretnine,
vse se je mešalo s šumenjem vode, ki je drla na-
prej, noseč s seboj vse, kar je dosegla. Voda je
vdirla v hiše, hleve, vrdigovala pode, obračala
svinjake, odnašala hlode, deske, drva, poljske pri-

delke in drugo. V Dol. Logatecu je voda poplavlila
okrog 50 hiš in poslopij. Škoda je velika in se
še ne da ugotoviti, ker v času, ko to poročamo,
voda še ni vpadla. Most, ki veže Martinhrib z Dol.
Logatecem, je 3 m pod vodo. Posestniku g. Martinu
Kavčiču je prišla voda 1 m visoko še v 1. nadst.,
tovarna olja je tudi vsa pod vodo. Posestniku g.
Moiku je segala voda do podstrešja. Tukajšnja ob-
mejna četa je tudi morala izprazniti vojašnico,
čeprav je precej visoko od struge. Pri požiralniku
»Jačka« je kar celo jezero vode. Ker je žrelo de-
loma zamašeno, voda ob vsakem večjem nallivu
poplavlja okolico. Nujno je potrebno, da se Jačka
očisti. Že bivši kranjski deželni odbor je začel
s tem delom, ki ga pa je svetovna vojna ustavila.
Prosimo meročajne oblasti, da ukrepejo vse po-
trebno, da se požiralniki očistijo, da ne bo ob
vsakem večjem deževju ves Logatec v strahu pred
povodnjjo. (Foto Kunaj)

Martinhrib Foto Kunaj

Za »Jačko« Foto Kunaj

Za požiralnikom »Jačka« Foto Kunaj

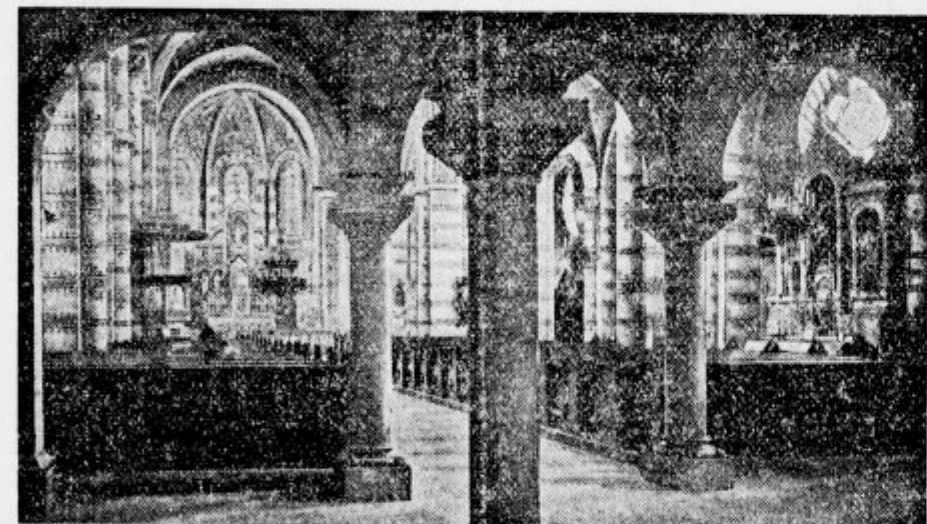
Križ za »Jačko« Foto Kunaj

Mariborska bazilika v novi luči

Posrečena rešitev vprašanja svetlobe v cerkveni notranjosti

Maribor, 19. nov. Obiskovalci prelepe bazilike Matere Milosti, ki
prihajajo ob belem dnevu v cerkev, se zadnje čase
ne morejo prečuditi. Preje v mistično temino za-
vita notranjost bazilike se preliva sedaj v zlato-
rumeni svetlobi, ki mehko objema mogočne oboke
ter razkriva osem nove, doslej neslutene krasote
poslikanih sten, ki jih poprej niti tako zarezbe
električne žarnice niso mogle dvigniti iz temnega
ozadja. Neopaženo se je izvršila ta velika izpre-
memba, daši so bila potrebna zato obsežna dela,
ki še danes niso povsem končana. Povod za pre-
ureditev je bila prevelika temnota v cerkveni
notranjosti, saj ni bilo mogoče brez električne
razsvetljave čitati molitvenike, čeprav je bil zunnj
sončni dan. Dolgo so premišljevali oo. frančiškani,

v notranjost skozi trojna stekla. Streha je napra-
vljena iz žilnatga stekla, pod njim je obok iz tako
zvanega monumentalnega stekla in na oknih je
katedralno steklo iz različnih nians rumene barve,
ki dajejo svetlobnim žarkom, padajočim v notra-
njost, mehak zlati blesk. Okvirje za okna je iz-
vršila tovarna pohštva Potočnik, steklena dela pa
tvrdka Bernhard Čestitati moramo o. frančiškonom
k srečno dovršenemu delu, pa tudi k njihovem
velikemu pogumu, s katerim so se naloge lotili.
Saj bodo vse te preureditve stale mnogo denarja,
ki ga g. župnik zaenkrat gotovo nima v blagajni.
Pa je rešil s pomočjo številnih in velikih prilaje-
ljev Matere božje in njene lepe bazilike še druga,
mogoče težja denarna vprašanja in prav nič se ne
boji, da bi tudi tega v doglednem času ne izvršil.

Notranjščina bazilike Matere Milosti v Mariboru

zlasti pa za lepoto hiše božje neumorno skrbeti
g. župnik p. Valerijan Landergott, kako bi se dalo
temu odpomoči. Naposled so poklicali na pomoč
velikega našega mojstra Plečnika. Ogledal si je
vso baziliko ter prišel slednjč z nasvetom: opreti
že vzdana slepa okna na južni strani stranske ladje
in na obeh straneh visoke ladje. Vsega skupaj 12
dvooen in 17 enokrilih oken. Delo je bilo po-
verjeno arhitektu Maksu Czelkeju, vodil ga je pa
arhitekt Jožef Požauko. Dne 13. julija so pričeli
delavci s preureditvami, ki so bile za zunanji svet
nevidne. Delali so za opaženimi deli cerkvene stave-
be. Niti obiskovalci bazilike, ki so pač slišali za
korom in na nasprotni strani proti Aleksandrovi
cesti ropot, niso vedeli, kaj se za stenami dogaja.
Zato so bili tembolj presenečeni, ko se je na dušno
nedeljo blagodejna sončna luč prvič razlila na celi
južni strani in teden dni pozneje tudi na severni
strani bazilike. Sedaj se vidi, da se je razsvet-
ljava notranjosti cerkve popolnoma posrečila. Tudi
tehnična stran je izpeljana izredno zadovoljivo.
Ko so začeli z odpiranjem slepih oken, so s pre-
sečenjem ugotovili, da je projektant bazilike že
v svojih načrtih mislil na razsvetlitev cerkvene
notranjosti in da so bili pri zidanju ti prvotni na-
črti tudi uresničeni. Kajti vsa slepa okna so iz-
vedena popolnoma tako, kakor bi morala služiti
pravemu namenu. Vidi se, da so jih iz nerazum-
ljivega razloga zazidali šele potem ko je bila
stavba popolnoma dovršena. Morda so hoteli s tem
doseči večjo mističnost v cerkvi, kar pa je šlo na
račun lepote in praktičnosti. Kajti notranjost je
postala tako temna, da se je vsa lepota slikanih
stropov in sten zakrila. Svetloba se sedaj dovaja

Ako Vas drgnjenje in menceanje perila preveč
utruji, potem uporabljajte

PERION

pralni prašek, ki pere mesto Vas
Domač slovenski izdelek!

Slovenska šolska matica svojim naročnikom

Šolska matica je po svojem namenu, bistvu in
ugodnosti učiteljska pedagoška organizacija, ki je
zrasla iz občutene in žive potrebe vzgojnškega po-
klica. Njene publikacije dajejo že desetletja slo-
venskim učiteljem in učiteljicam strokovno iz-
obrazbo in kulturo. Naš čas in njegove zahteve pač
niti kraj vseh sedanjih stisk in težav ne more v
duši pravega učitelja in učiteljice zatreči du-
hovnih potreb, ki so pred več kot 30 leti rodile
Šolsko matico in so danes še mnogo glasnejše in
večje.

Pedagoška kultura, ki jo Matica goji po naj-
boljših močeh, ne sme podležiti v borbi našega učitelja
in učiteljice s sedanjim trdim življenjem, ker bi to
v našem kulturnem prizadevanju bil vse
prevelik korak nazaj.

Upajoč na polno razumevanje in nadaljnjo
zvestobo svojega članstva, odbor Slovenske šolske
matice niti najmanj ne misli na kako likvidacijo,
temveč pripravlja za to leto tri, ali če bo fi-
nančno mogoče, celo štiri aktualne knjige in si-
cer: 1. Tradicionalni Pedagoški zbornik z bogato
in vseskozi sodobno vsebino (reformna učiteljske
izobrazbe, današnja mladina, početki slovenske šole,
Horacijeva dvatisočletnica itd.). — 2. Nadalje-
vanje Bohinjčeve geografije, ki jo učitelj in učiteljica
pri svojem delu na višji narodni šoli nujno
potrebujeta. — 3. Hesenovo kritično razpravo
»Petinajst let sovjetske pedagogike« ali pa Senko-
vičeva »Novodobno šolsko delo« — oz. oboje.

Ako pa bi se vključ prejem omenjenim dejstvom
vendarle zmanjšalo dosežanje lepo in častno šte-
vilo naročnikov in naročnic, bi Matica morala skr-
čiti obseg letošnjega knjižnega daru. V tem pri-
meru bi se članom in članicam del vplačane naroč-
nine štel za prihodnje leto.

Odbor Slovenske šolske matice se trdno na-
deja, da se naš učitelj in učiteljica ne bosta izne-
verila svoji pedagoški književni instituciji. V tej
veri prosimo svoje člane in članice, naj kot doslej ob-
novijo naročilo na Maticine publikacije (30 Din)
ali pri svojih poverjenikih ali pa naravnost pri
odboru in sicer najkasneje do 15. decembra.

Odbor Slovenske šolske matice.

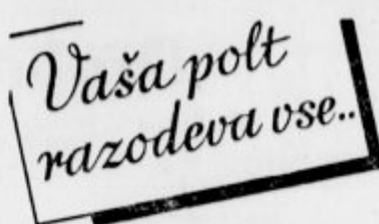
Razhol v Pičmanovi organizaciji

Obvestili smo že naše čitatelje o giba-
nju v Pičmanovem Društvu jugoslovanskih
obrtnikov, kjer se je večina članstva uprla
predsedniku g. Pičmanu in njegovim sim-
patijam z JNS. Zaradi tega gibanja v Pič-
manovi organizaciji je bil v nedeljo v Zi-
danem mostu sestanek delegatov podružnice
DJO, ki se ga je udeležilo 22 odposlancev,
med temi 14 predsednikov podružnic DJO.
Odločilno besedo so imeli na tem sestanku
delegati iz Stajerske. Sestanek je otvoril g.
Kristan iz Ljubljane, ki je grajal postopa-
nje g. Pičmana. Za predsednika zborovanja
je bil izvoljen g. Hrstelj iz Laškega. Gosp.
Košak iz Ljubljane se je pritoževal, da je
bil skupno z g. Simencem proti pravilom
izključen iz društva. Grajal je, da je g. Pič-
man vedno agitiral za politiko JNS, ter za-
hteval, da ga odbor DJO razreši njegove
funkcije predsedništva. To je tudi mnenje
odborna DJO. Zborovalci so sprejeli predlog,
kateroga vsebina je v bistvu: Teror proti
Večina članstva naj odloči. Obrtništvo pa
naj se nasloni na vsako obstoječo vladu. G.
Košak je grajal tudi dejstvo, da ima dru-
štvo političnega tajnika JNS g. Parcerja,
ki ga je privedel v društvo g. Pičman in ki
ga je treba odstraniti. G. Holobar je spro-
žil predlog, da mora DJO preklicati izklju-
čitev g. Košaka in Simenca iz društva. —
Sprejet je bil tudi njegov predlog, da se
mora v teku štirinajstih dni vrstiti nov iz-
redni občni zbor. Med g. Vrhovcem iz St.
Vida in g. Moretom iz Ljubljane se je raz-
vila mala polemika, v kateri je g. Vrhovec
zavračal očitke, da bi on vnesel politična
vprašanja v društvo. Nekateri namreč očit-
tajo g. Vrhovec, da vnaša politiko JRZ v
društvo.

Sklepati moremo torej, da je Pičmano-
vo gibanje obrtništva v popolnem razsulu.
Idea ločene obrtniške zbornice pa najbrže
za stalno pokopana. Očitno je, da propadla
tako Pičmanova kakor Rebekova organiza-
cija ter da je na vidiku neka tretja, na bolj
zdravi podlagi.

Domžale

Domžale. Dramatični odsek Prostov. gasilske
čete Vir vprizori v nedeljo, 24. novembra 1935, v
Godbenem domu v Domžalah ljudsko igro s pet-
jem v treh dejanjih »Črna ženica«. Pri pred-
stavi sodelujeta pevski in tamburaški zbor. Začet-
ek ob pol 4 popoldne. Konc okrog 6. Predpro-
daja vstopnic pri g. Pučku na Viru. Na dan pred-
stave 24. nov. pa pri blagajni Godbenega doma,
dopoldne od 9 do 11.

... na njej se zrcali Vaša ne-
govana lepota. Polt bo lepa
in ostane lepa, če jo boste
redno negovali z Elida Ideal-
kremo. Zakaj to jenovanjanje!

**Izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek**

Ona se vleze takoj v kožo —
odpravi, ker ima v sebi
„hamamelis virginica“

majhne poškodbe na polti,
nečistoto in velike kožne znoj-
nice. Ona je idealna pod-
laga za puder — varuje pred
prahom, vetrom in slabim
vremenom — napravi polt
medlo in enakomerno lepo.

NOVA

**ELIDA
IDEAL
KREMA**

BREZ MAŠČOBE
in
ELIDA CITRON COLD CREAM
za čiščenje
in prehrano kože

Naše dijaštvo

Akademski kongresniki. V sredo dne 20. 1. m.
je prvi izven cerkveni sestanek akademike kongre-
sije Marjinega Osnanjenja pri oo. frančiškanih (pev-
ska soba) ob četrti na devet zvečer. Ker je tema pre-
davanja izredno aktualna, so miletiste sestanaka točno
in polnoštevilno. Novinec vabljeno.

Akademski kongresnica »Kraljica apostolov« pri
jezuitih v sredo dne 20. 1. m. nima sestanaka.

Na XXII. rednem običnem zboru Akademikega
kluba montanistov v Ljubljani je bil izvoljen sledeči
odbor: Predsednik: Berce Leopold, podpredsednik: Ko-
horič Ivo, tajnik I.: Polun Lojze, tajnik II.: Jelene
Danilo, blagajnik: Dubovnik Jože, gospodar: Senjare
Slavo, knjižničar: Zore Lojze, arhivar: Koželj Anton,
ref. za ter. prakso: Mulej Oton.

vse lice razen oči; čez nos se svetli rumena cev
iz medenine. To dokazuje, da se v Egiptu še stro-
go drže mohamedanskih predpisov, ne tako, kot
je v Turčiji, kjer Kemal upeljuje novotarije. Hiše
imajo krog in krog balkone, zastre z lesenimi
mrežami, da so Arabkinje nevidne, same pa vi-
dijo vse, kar se na ulici godi. Po cesti prodajajo
sadje, predvsem grozdlje in češplje. Krog voglov
se plazijo mačke. Vidimo tudi več koz in rjavih
kostrunov. Iz stranske ulice »pripoječ mrtvaški
sprevod. Spredaj neso dve zastavi z egiptovskim
grbom: lunin srp, pred njim tri zvezde. Rakev
je pokrita z zelenim pregrinjalom. Pogrebi so
samo moški. Tuleh ženski ni, kakor so sicer v
navadi pri muslimanskih pogrebi.

Naš parnik so zvezali z obrežjem s ponton-
skim mostom, kar je nekaj nenavadnega. Vse
obrežje je zaprto z močno železno ograjo. Ob vra-
titi stoje carinski stražniki; vsakogar ostro pre-
motre. Zunaj ograje kakor sestradani volkovi pla-
nejo na potnika prodajalci. Poleg razglednic, pa-
lice in drugih drobnarij jih veliko ponuja loterijs-
ke srečke in »birke rabljenih znamk. Kot vozilo
vidimo v mestu še mnogo kočij a streho in enim
konjem.

Portsaid je tudi mednarodno mesto pustolov-
cev, potepuhov in moralne nesnage. Videl sem
policista, ki je izpraševal več mladeničev, odkod
in kam; bili so Italijani brez papirjev in to v
času, ko Italija prikaže, da bo vsak državljanz
vršil svojo dolžnost...

Do zadnjega trenutka so parnik oblegali tr-
govski čolni in so po morju plavali trije dečki
s stalnim klicem: Moni, moni, ja ja! Radi bi, da
jim kdo vrže novce v vodo, oni ga pa dvignejo.
Poslovili smo se — na večer je šlo — od Afrike.
Stolpi in svetilniki se kažejo še dolgo, sicer je
pa obal ravna. Še enkrat jo bomo posetili, Afriko.
v španskem Maroku, nasproti Gibraltarju. Za en-
krat potujemo v Italijo, v »sošabno« Genovo.

Dr. Ivan Knific:

Okrog Airike

XLI.

Izven Portsaida, 22. sept.

Portsaid (=Saidovo pristanišče) spada vsled
svoje lege med najvažnejša mesta sveta. Nastalo
je 1800. ob graditvi Sueškega prekopa. Krstili so
ga na čast egiptovskemu podkralju Saidu. Dan-
današnji je mesto veliko; saj šteje 120.000 pre-
bivalcev, med temi 25.000 Evropejcev. Najlepše
stavbe leže ob prekopu samem. Najkrasnejše je
poslopje Prekopske družbe (Canal Company); ble-
sti, kakor da je iz marmorja; za streho ima tri
zeleno kupole. Nabrežje se imenuje Sultan Hus-
seinovo. Ob njem stoje palače paroplovnih družb,
konzulati in prvovrstni hoteli. V majhnem parku
stoji spomenik v svetovni vojni padlim vojakom iz
Avstralije in Nove Zelandije; na masivnem pod-
stavu vidimo bronasta jezdeca; prvi sedi na kon-
ju; drugemu leži konj na tleh, vojak pa strelja
izra njegovega hrbta. Nabrežje so okrasili z dre-
voredom palm in akacij.

Podaljšek te ceste tvori 2 km dolgi molo, iz-
prehajališče mešanov. Ob njem je pritrjenih ne-
broj ribiških jadrnic. Na molu so postavili orjaški
bronasti spomenik Ferdinanda Lessepsa; z desnico
kaže v smeri prekopa; na podstavku beremo nje-
govo geslo: Apertis terram gentibus (odpreti za-
miljo narodom). Lessepsu dolguje mesto svoj po-
stanek in napredek.

V bližini stoji nad 50 m visoki svetilnik. Nje-
gova luč nadomešča milijon sveč, sveti pa 30 km
daleč.

Luka je zelo razsežna; razumljivo, saj poseča
Portsaid veliko ladij; samo en del plove skozi
prekop, druge pa križarijo po Jutrovem. Kakih
10 večjih parnikov je stalno tod, med njimi mo-
gočna angleška križarka, nasajena s topovi, stra-
šila Italijanom, ki dobro vedo, da se v Sredo-

zemskem morju nahaja še mnogo angleških vojnih
brodov. Portsaid leži na afriški strani. Na azijs-
kem bregu so v zadnjih letih sezidali nov mestni
del: Port Fuad. Tam je malo stanovanskih hiš,
pač pa mnogo delavnic Prekopske družbe. Fuad je
ime sedanjega egiptovskega kralja. V mladosti se
mu ni sanjalo, da bo kdaj vladal. Šolal se je v
Italiji v vojaških akademijah. Prestopil je h ka-
tolikanstvu, da se je oženil. Nenadoma so ga po-
klicali na prestol. Po egiptovski ustavi mora biti
vladar musliman. Ni lažjega; vrnil se je k isla-
mu, odelovil dosedanjro družino in se poročil z
mohamedanko. — Kliščen zgled krošnjarenja z
vero!

Monumentalnih stavb mesto nima; tudi zbirke
so malenkostne, saj so vse prenesli v Kairo. Glav-
na ulica je Fuadova; največ trgovin je v ulici
prestonaslednika, ki mu je ime Faruk. Ulični
napisi so francoski in arabski. Hišo so večinoma
trnadstropne. Ceste se križajo pravokotno in so
dovolj široke. Tudi parkov je nekaj, vendar so
majhni. Evropski del je še nov, zato napravi na
tujca ugoden vtis; je tudi primerno snazen. Slišiš
govoriti laški, francoski, angleški in grški. Kato-
liški cerkvi sta dve. Prva je frančiškanska, kratka,
natrpna z redovnimi svetniki, zelo snažna; druga
je salezijanska, nova, zato še prazna, lepe zunan-
šine. Velika je grška pravosl. cerkev. Jako pri-
kupna je tudi glavna mešaja, Abasova.

Drugi, obljudenjši del tvori arabsko mesto.
Tudi tod so hiše trinadstropne in se ulice sečejo
strogo pravokotno. saj je vse zidano po določe-
nem načrtu, toda vse je umazano in nasmeteno.
Arabi večinoma lenarijo po kavarnah in čajni-
cah, seveda zelo preprostih, igrajo domino ali kaj
podobnega. Nadležni niso; tujca pustne na miru.
Sedel sem k mizi naročil črno kavo in pisal
opazke; oni pa so pušili vodne pipe (nargile).
Otroci hodijo v dolgih srajcah; tudi odrasli nosijo
dolge halje, ki so včasih čisto bele; na glavi
imajo čepico, ovito z ruto. Ženske so oblečene v
črno; čez glavo so potegnile ogrinjalo, ki zakriva

Drobne novice

Koledar

Sreda, 20. novembra: Feliks Valvaški, spoznavalec; Edmund.

Novi grobovi

† Na Planini pri Sevnici so v ponedeljek, dne 18. t. m., pokopali Jakoba Reparja, posestnika iz Sv. Vida nad Cerknico. Star je bil 91 let. Naj počiva v miru.

† Gustav Franzl, v Kornenburgu pri Dunaju je dne 15. t. m. po daljši bolezni, v 73. letu starosti, umrl gospod Gustav Franzl, generalni major v p. stric ljubljanskega tovarnarja gosp. H. Franzla. Pogreb se je vršil včeraj, 19. t. m., na Dunaju. N. p. v m.

Osebnosti

— Promovirane so bile na filozofski fakulteti zagrebške vseučilišča za magistre farmacije Slovenke: gđ. Marija Rojina, hčerka znanega ljubljanskega industrijalca, gđ. Ksenija Ravnihar, hčerka ljubljanskega župana, in gđ. Eva Dekleva. Iskreno čestitamo!

— Iz banovinske službe. Za banovinskega okrajnega cestnega nadzornika v Logatcu je postavljen g. Anton Poženel. — Po potrebi službe sta premeščena iz Ptuja v Logatec g. Florian Uhl, cestni nadzornik in iz Logatec v Ptuj g. Erhart Lederer, cestni nadzornik. — Za upravno-pisarniškega pripravnika pri kr. banski upravi v Ljubljani je imenovan g. Stanislav Kranjc.

— Poročila se bosta danes v Sv. Petru v Sav. dolini g. Franjo Kline, posestnik v Skofji vasi, zelo delaven član katoliških organizacij v Vojniku, in gđ. Julka Ocvirk iz Sp. Grušovej, sestra g. A. Ocvirka, kaplana v Cirkovenh. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova.

Da ima gospa Ivanka srečo! Tako mislite sosed, ker ji vedno vse gladko poteče. Gospa Ivanka pa pojasni: Sreča je v delu in v pravilni izbiri sredstev za gospodinjstvo. Tudi pri perilu. Terpentinsko milo Zlatorog, ki jaz žnjim vedno perem, da vedno belo in duhteče perilo. To milo pere skrajno prizanesljivo in perilo traja dolgo let. To srečo si lahko vsak privošči.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

— Cestni odbor za novomeški okraj kar noče prepustiti svojih poslov novemu odboru. Medtem pa strašno propada cesta v Prečni. Pod cerkvijo se je utrgal breg in z bregom del ceste. Na mostu v Prečni — most je v zelo slabem stanju — zeva velika odprtina. Človek ali živina se vsaki trenutek lahko strašno poškoduje. Voz lahko zdrči v Temečico. Ali naj čakamo strašno nesrečo, da se bodo gospodje zganili? Do sedaj so mosti flikali s smrekovimi krajevci — odpadki. Ali ni to skrajno lahko miselno? Zahtevamo, da se v Prečni takoj cesta in most temeljito popravita, da bomo vsaj življenja varni.

— Smrtonovarna poškodba. Tesarji g. Andreja Kavčiča in Ivanjčič pri Gornji Radgoni so stavili novo osterlejo pred 14 dnevi pogorelega gospodarstva poslopja kmetice Terezije Klobasa v Kunovi pri Negovi. Med tesarji je bil tudi 50 letni posestnik Ivan Ozvatič. Proti večeru, ko so ravno hoteli končati delo, se je nenadoma vdrl strop in pokopal pod seboj razen Ozvatiča še tri delavce. Ozvatiča so potegnili iz ruševin nezvestnega, najbrže ima zlomljeno hrbtenico, ostali trije pa so odnesli le lažje poškodbe. Poklicani zdravnik je odredil takojšen prevoz v bolnišnico, a je malo upanja, da bi Ozvatič ostal pri življenju.

KINO Neodoljiva
UNION Frančiška Gaal

— »Nestransko« društvo »Sočac«. Prejeli smo: »V Vašem cenjenem listu št. 264 z dne 16. t. m. ste objavili pod zgornjim naslovom kratko notico, da je društvo »Sočac« v Ljubljani razpisalo letošnje podelitve svojim članom okoliščino, v kateri jih poziva, naj nikar ne zavrnejo pooblaščenca uprave dnevnika »Glas naroda«, ki se bo tekom tedna pri njih zglasil, temveč naj se na ta dnevnik naroči. Podpisana izjavljam, da je ta okoliščina navadna potvorba, ker ni društvo »Sočac« take okoliščine nikdar ne sestavilo, ne razpisalo na svoje članstvo in tudi ne po predsedniku in tajniku podpisalo. Za objavo tega pojasnila se v imenu društva »Sočac« matice v Ljubljani zahvaljujeta: dr. Šapla t. 8, predsednik, Ziberna t. 8, tajnik. — K temu pojasnilu pristavljamo, da se nam zelo žudno zdi, da je pod okoliščino, ki jo imamo v rokah in ki smo jo objavili, isti Egi kakor pod podpisom, ki sta nam ga poslala g. dr. Šapla in Ziberna.

— Lep šop zrelih rdečih malin nam je poslal g. Filip Letnar iz Kamnika. Nabral jih je na Starem gradu nad Kamnikom, kjer so maline letos že drugič obrodile in dozorele.

Bolnim ženam

se izprazni čreva po uporabi naravnih

Franz-Josefove

grenke vode neovirano in lahko.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 1486, 25. V. 35.

— Požar uničil viničarijo. Na Krembergu v župniji Sv. Ana v Slov. gorah je v nedeljo, dne 17. t. m. zjutraj izbruhnil požar in uničil popolnoma gospodarsko poslopje, last posestnika Ferdinanda Svera iz Ščavnice. Viničarju Frideriku Pomerku je zgorela vsa krma in vse pohištvo. S težavo so komaj mogli rešiti živino. Gasilci od Sv. Ane v Slov. gor. so bili takoj na mestu požara in marljivo reševali, kar se je dalo. — Obvarovali so sosednja poslopja, da se ne uvo vnela še ta. Škoda znaša okrog 30.000 Din in

je le delno krita z zavarovalnino. Vzrok požara je nepojasnjeno, najbrž pa je bil ogenj podtaknjen.

— Požar. V nedeljo, 17. t. m. ob 22 je izbruhnil požar pri pos. Jakoliču v Krčevini pri Vurbergu. Zgorelo je veliko gospodarsko poslopje z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Škoda je velika, ni pa še ugotovljena. Vzrok požara še ni znan.

Kapital v zimi

Cenik: Tovarna Luta-peči. Ljubljana — Šiška

— Telefonski promet. Ministrstvo pošte je dovolilo, da se odpre tel. promet na progah Bled—Maria Saal, Wolfgang—Vöcklabruck (3.45 oziroma 4.20 zl. fr.) dalje Maribor—St. Marein in Slov. Bistrica—Badgastein in Mallnitz (2.70 oziroma 3.45 in 3.90 zl. fr.) in Skofja Loka—Postojna (3.45 zl. fr.). Zneski v oklepajih so pristojbina za tri minutni pogovor.

— Pridelovanje konoplje in lana v Slov. gorah. Kmetje v Slov. gorah so se začeli zadnja leta, predvsem pa letos zelo zanimati za pridelovanje lana in konoplje. Pridelatek teh industrijskih rastlin je bil letos zelo zadovoljiv, tako da se je letos pridelovanje teh rastlin dobro izplačalo. Poleg prodaje pa ostane kmetu pridelovalcu še vedno tudi lan za izdelovanje platna za domače potrebe, predvsem perilo. Na ta način si dobijo kmetje sami odpomoč v veliki krizi, ki je zlasti zadela Slovenske gorice. Zato bi bilo, zlasti še v današnjih časih, pravilno, da si kmetje ne bi kupovali drage obleke zase in za svoje družine, ampak bi poiskovali pridelati doma vsaj toliko lana, da bi ga imeli za potrebno perilo. Tako se vračamo nazaj v čase, ko so se ljudje že oblačili z obleko, izdelano iz domačega platna.

Velike množine odpadkov
odstranjajo iz telesa z milom in zanesljivim učinkom
ARTIN-DRAŽEJE
Dr. WANDERJA
Dobe se v vseh lekarnah v školah po 12 dražej Din 8—
in v večjih po 2 dražej Din 150.
Oglas reg. pod št. 22113/35.

Din, glas po 2 Din; Sattner p. Hugolin, Slovenska maša »Kvišku srec« za mešani zbor; part. 24 Din, glas po 5 Din; Sattner p. Hugolin, Belarjeva slovenska maša »Oče večni« za mešani zbor. Part. 16 Din, glas po 4 Din; Sattner p. Hugolin, Miklošičeva slovenska maša »O sladka ura« za mešani zbor; part. 14 Din, glas po 4 Din; Tome M., »Stopil bom k oltarju«. Slovenska maša za mešani zbor; part. 20 Din, glas po 4 Din; Venturini Fr. Slovenska maša za mešani zbor 8 Din.

Ljubljana

© Novi poveljnik vojaške delavnice. V ponedeljek dopoldne je dospel v Ljubljano novi poveljnik vojaške delavnice izriadni general g. Mile Popavič. General Popavič je svojčas je služboval v Sloveniji ter je bil v Mariboru poveljnik 32. topniškega polka, nato pa je bil v Čupriji poveljnik podčastniške topničarske šole. Na to mesto je bil pred dnevi prestavljen polkovnik Jovanovič iz Ljubljane. G. generala Popaviča, ki dobro pozna Slovenijo, toplo pozdravljamo v svoji sredini!

© Praznik osvobodjenja in zedinjenja 1. decembra bo Ljubljana tudi letos praznovala na častnikarskem koncertu, ki privabi vsako leto veliko množico zastopnikov vseh stanov. Odkar prirejajo naši častnikarji na narodni praznik 1. decembra koncert, se naša javnost vedno bolj zanima za novinarski stan in njegov položaj. Vprav koncerti so našim častnikarjem največje pripomočki, da so zavzeli v javnem življenju kot stan položaj, ki jim po važnosti njihovega dela gre. Enkrat v letu pokaže Ljubljana, da zna ceniti častnikarsko delo. Sicer so pa tudi častnikarski koncerti za Ljubljano kulturni dogodki, ki po pravici vzbude splošno zanimanje, saj so največje koncertne prireditve pri nas. Prepričani smo, da bo zbral letošnji častnikarski koncert na Taboru še več prijateljev častnikarskega stanu, kakor druga leta.

© Kino Kodeljevo igra danes »Barkarolo«. © Ljudska univerza v Ljubljani obvešča vse, ki se zanimajo za francoski in ruski jezik, da se ta dva tečaja ne bosta pričela zaradi nezadostnega števila prijavitelcev. Zato se vabijo vsi, ki so se že prijavili, da se zglasijo v pisarni Ljudske univerze ter se event. prijavi za kak drug tečaj ali pa zahtevajo znesek 10 Din nazaj. Prijave za italijanski jezik se bodo sprejemale še drevi ob pol 20. uri na drž. trgovski šoli.

© Modna revija. Na številna in mnogostranska vprašanja objavljamo podpisana, da se vrši v korist onemoglih modnih obrtnic v Kanini od 7. do 16. decembra dobrodelna modna revija v znamenju nageljev združenih modnih salonov, modnih umetnic in obrtnic s sodelovanjem naših najodličnejših tveč. Istočasno so k prireditvi vabljene vsi, ki se kakorkoli lahko udeležujejo. Dopise je naslavljati na dobrodelno modno revijo, Ljubljana. Marija Šarčeva.

KINO Danes ob 16, 19-15, 21-15 uri
UNION Danes zadnjič
TEL. 22-21 CIGAN BARON
Zato ne zamudite

Predprodaja vstopnic od 11—12 30 in od 15 ure dalje

© Gibanje gradbenih delavcev. Med gradbenimi delavci v Ljubljani je nastalo resno gibanje za zboljšanje položaja. Gradbeni delavci predvsem zahtevajo uveljavljenje samoočelne umevnega osemurnega delavnika ter določitev minimalnih mezd. Medze gradbenih delavcev zadnje čase samostojno padajo, to je na 3.50, celo na 3 Din na uro. Zaradi teh nizkih mezd nimajo škode samo delavci, temveč vse naše gospodarstvo. To priznavajo tudi gradbeni podjetniki sami. Gradbeni delavci zahtevajo tarifno pogodbo po zgledu gradbenih delavcev v Češko-slovaški. Za prihodnjo nedeljo pripravljajo delavci v Ljubljani shod, na katerem bodo naglašali te svoje zahteve.

© Po nedolžnem aretiran. Dne 20. septembra smo poročali, da je ljubljanska policija aretirala nekega brezposelnega dimnikarskega pomočnika, ki je bil osumljen, da je leta 1933 v mesecu septembru okradel na Jezerskem posestnico Uršulo Muri. Preiskava je dognala, da omenjeni dimnikarski pomočnik ni bil brezposeln, marveč je bil ves čas v službi pri svojem očetu. Dalje je bilo dokazano, da je bil v času, ko je bila izvršena tatvina na Jezerskem, na očetovem domu, ki je oddaljen od Jezerskega najmanj 14 ur. Zato so preiskavo proti njemu ustavili in ga izpustili iz zapora.

© Električno kuhanje predvaja in poučuje mestna elektrarna ljubljanska vsako sredo ob 17 na Bregu št. 8, pritičlje. Vstop prost.

© Moderne pletenine, bluze, razno zimsko in svilen perilo. Vam nudi v krásni izbiri in solidni ceni tvrdka Miloš Karličnik. Stari trg 8.

Celje

© G. Konrad Gologranc — podstarešina Jugoslovanske gasilske zveze. Kakor smo včeraj poročali, je minister za telesno vzgojo imenoval med drugimi za podstarešino gasilske zveze našega občjega rojaka, stavbenika g. Konrada Golograncia iz Gaberja. G. Gologranci, ki igra v raznih edinih gasilskih organizacijah že sedaj zelo vidno vlogo, saj je predsednik gasilske čete v Gaberju, starešina celjske gasilske župe in član osrednjega odbora Gasilske zajednice dravske banovine, k novemu imenovanju na tako odlično mesto naše iskreno čestitke.

© Stare Celjance umirajo. V ponedeljek je umrla na svojem domu v Gosposki ulici 19 v visoki starosti 83 let gospa Mathes Henrijeta, vdova po bivšem celjskem hotelirju. Pogreb bo danes ob 16. na mestnem pokopališču. Naj v miru počiva.

© Apologetični osek DMK ima drevi sešatek. Na dnevnem redu je predavanje: Dekle v vrtu Gedzeman.

© O slovenskem misijonu v Bengaliji bo predaval na prihodnjem prostornem večeru KPD v ponedeljek, dne 25. novembra, g. Demšar Alojzij D. J. Popoldne bo isto predavanje

za šolsko mašino. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

© Zdravniška preiskava prodajalcev živil. Na podlagi zakona o nadzoru nad živili in zakona o zatiranju nalezljivih bolezni bo mestno poglavarstvo v Celju izvršilo ponovno kontrolo nad izdelovanjem, pripravo in prodajo živil ter nad osebjem, ki je v teh obratovalnicah zaposleno. Zdravniški pregled vsega v pošteve prihajajočega osobja se ima izvršiti najkasneje do 31. decembra t. l. Natančnejši podatki so razvidni z razglasa, ki je nabit na uradni deski mestnega poglavarstva.

© Vode so hitro upadle. Savinja s pritoki je v prvih popoldanskih urah v ponedeljek dosegla višek. Na nekaterih mestih je voda vdrla že v kleti. Kmalu je pa nastopilo bolj mirno vreme, vse vode so začele hitro upadati in včeraj zjutraj so bile že skoraj v normalnem stanju.

Maribor

Znižanje plač mestnih uslužbencev v Mariboru

Najvažnejša točka dnevnega reda na četrtkovni seji mestnega sveta bo ureditev prejemkov magistratnih uslužbencev. Mestna občina jih mora v smislu znane uredbe znižati ter je zadnja dva meseca odtegovala radi tega uslužbenecem 5 odstotkov od vseh prejemkov. Sedaj pa se namerava vprašanje končno javno urediti. Mestni uslužbenec so izrekli predsednik občine razne predloge, ki upoštevajo zakonita določila in želje mestnega zastopstva v polni meri. Maribor bo sledil sedaj Ljubljani in Zagrebu, kjer so se prejemki po novem že uredili. V Ljubljani so izgubili mestni uslužbenec razmeroma neznatne zneske od svojih plač, ki so že 15—20 odstotkov višje, kakor jih imajo mariborski. Pred nekaj dnevi se je znižanje izvedlo v Zagrebu in tudi tu so izgubili uslužbenec razmeroma malo pri svojih zelo visokih prejemkih. Za Maribor je slučaj mnogo težji, ker imamo pri nas kot smo svoječasno že poročali, sistem nizkih plač in višjih draginskih in osebnih doklad, v Ljubljani in Zagrebu pa imajo uslužbenec samo plače brez doklad. Plače mariborskih mestnih uslužbencev znašajo letno okrog 5 milijonov dinarjev. V okviru teh 5 milijonov je mogoče urediti novo službeno razmerje na magistratu, ker je bil mestni proračun dosedaj z osebnimi izdatki razmeroma malo obremenjen. V interesu mesta samega, predvsem pa seveda mestnih uslužbencev, da se to vprašanje temeljito reši, da se ne bi delalo novih krivic, oziroma stare zopet potrjevalo. Ureditev prejemkov uslužbencev naj ustvari podlago, na kateri bo lahko začel mestni svet sistematično urejati uslužbenko vprašanje pri mestni občini sploh. Kajti ravno težave in nasprotja, ki so se pokazala sedaj pri določanju novih prejemkov v vrstah magistratnih uslužbencev samih, so pokazala, da to vprašanje še ni urejeno.

□ Na današnjem svečanem koncertu ipavčeve župe v proslavo stoletnice rojstva skladatelja Davorina Jenka nastopijo pevska društva posamezno in skupno z najmlajšimi skladbami našega slovitega rojaka. Pri koncertu, ki se vrši v Narodnem gledališču, nastopi tudi tenorist Avgust Živko. Počastimo na dostojen način spomin moža, ki mu je genij ustvaril dve narodni himni: Napreji in Bože pravde.

□ Prevzem poslov. Včeraj je prevzel vodstvo okrajnega sodišča v Mariboru novoimenovani dr. Matija Lovrenčič.

□ Ljudski oder ima jutri večer ob 20 sešatek na odru. Pridite polnoštevilno.

□ Češki umetnik bo razstavil. V Mariboru namerava prirediti razstava svojih del znani češki slikar František Platzer.

□ Občinski svetniki na ogledih v gradu. Včeraj popoldne se je vršila seja gradbenega odseka mestnega sveta. Na dnevnem redu je bilo razpravljanje o usodi gradu, pa je odsek imel sejo kar na licu mesta ter si ogledal grad od tal do vrha. Prav posebnega navdušenja za to grajsko lastnino g. svetniki po tem ogledu niso kazali...

□ Priprave za volitve obratnih zaupnikov se že pripravljajo po mariborskih tovarnah. Letošnje volitve bodo zanimive, ker se opazajo zadnje čase med delavstvom razna gibanja, ki sedanje razmere lahko spremenijo.

□ Razstava »Brazdec«, ki so jo prireditelji podaljšali za tri dni, se zaključuje danes.

□ »Nove starinarne«. Pred nekaj dnevi smo poročali v »Slovenec«, da so nastopili mariborski trgovci proti podeljevanju koncesij za tako zvane »nove starinarne«, ki prodajajo poleg starih predmetov tudi novo blago manufakturne stroje v istem lokalni. Pripomnimo, da pod novo starinarno nismo mislili podjetja gospe Zidanšek na Koroski cesti, ampak vse starinarne v mestu, ki se poleg prodaje starih pečajo tudi s trgovino novega blaga.

□ Društvo »Danica« namerava ustanoviti mladinski pevski zbor. Začelo bo tudi s poukom na klavirju. Prijave sprejema do 1. decembra g. Golež na Aleksandrovi cesti 41.

□ Gimnastika za dame. Prihodnji gimnastični večer SSK Maratona za dame ne bo drevi, temveč jutri v četrtek v telovadnici s pričetkom ob 7. uri zvečer. Vabimo zainteresente, da se še prijavijo, ker se sprejemajo prijave ali v telovadnici, ali pri tajniku SSK Maratona v podružnici »Slovenec«, Koroska 1, telefon 29-50.

□ SKAS ima dogovorjen sešatek danes v Delavski zbornici v prostorih JSZ ob 8 uri.

□ Smrt v prepadu. Orožniška preiskava je sedaj ugotovila vzrok smrti posestnika Jožefa Kropceja iz Selnice ob Dravi, ki je umrl v mariborski bolnišnici za posledicami poškodb na glavi. Prvotno se je mislilo, da izvrjajo poškodbe od udarcev. Sedaj se je dognalo, da je Kropce padel v prepad, ko se je vračal v temni noči od posestnika Gaubeja po strmi poti proti domu. Padel je na kamenje ter ležal v prepadu dve uri v nezavesti. Potem se je z muke spsal iz Gaubejeve hiše, od koder so ga naslednje jutro prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer mu pa niso mogli več pomagati.

□ Jeseni izpodirivajo kostanje. V Maistrovi ulici, kjer so letošnjo pomlad posekali kostanjeve drevesce, so začeli zasajati mlade jesene.

□ Zaradi kratkega stika zgor el dinamov. V mlino Antona Laha pri Zgornji Poljskavi je nastal kratak stik, ki je povzročil požar. Ogenj je uničil električni dinamov ter trpi lastnik 3000 Din škode.

Gospodarstvo

Pred uvedbo privatnega kliringa z Nemčijo

Največja ovira pri našem izvozu v Nemčijo je v tem, da izvozniki toliko časa ne dobijo za svoje blago denarja. Nemčija nam dolguje v kliringu že nad 340 milj. Din in znaša čakalna doba, da pride plačilo, okrog šest mesecev.

Ker je to stanje za naše izvoznike nevzdržno, tudi odkup kliringskih terjatev po Narodni banki je po dosedanjih pogojih bil kaj malo sprejemljiv, namerava Narodna banka v svrhu boljšega funkcioniranja plačilnega prometa z Nemčijo uvesti privatni kliring v obliki, kot je do uvedbe sankcij obstajal v Italiji.

Uvozniki iz Nemčije bodo namreč mogli 50% svojih faktur plačati v kliringških nakaznicah, osta-

lih 50% pa kot dosedaj s pologom dinarjev v kliring. Izvozniki bodo potom borze prodali kliringške nakaznice uvoznikom in bodo torej takoj lahko prišli do denarja. Seveda pomeni uvedba privatnega kliringa olajšanje uvoza iz Nemčije, ker bo tečaj marke v privatnem kliringu, ponudba kliringških nakaznic bo najbrže precejšnja, nižji kot oficialni kliringški tečaj, in bodo uvozniki uživali prav za prav nekakšno premijo na uvozu. Toda brez povišanja uvoza iz Nemčije nam kliringškega salda ni mogoče izravnati, zato je v interesu gospodarstva rešitev, ki bo preprečila, da bi se naš izvoz v Nemčijo vsled težkoč v plačilnem prometu ustavil.

Trgovina z novim vinom

Ptuj, 18. nov. 1935.

Situacija na vinskem trgu je ostala skoraj neizpremenjena. Povpraševanja in tudi cene so za celo še nekoliko popustile. Prodalo se je le manjše partije gostilničarjem in par vagonov vinakim trgovcem. Celotni promet je znašal v preteklem tednu le kakih 500 hl. Izvoza ni, domači konzum pa je radi pomanjkanja denarja pri ljudstvu padel na minimum. Položaj vinogradnikov postaja obupen in ni bil doslej še nikoli tako resen kakor sedaj. Davkarja, trgovci in drugi upniki, terjajo zaostanke na plačilih, ki jih pa vinogradniki ne morejo plačati, ker ne morejo prodati vina. Prvotna vrednost producentov radi dobre trgatev in izvrstne kakovosti pridelka j. izgini, ves up, da se z letošnjo trgatvijo mogoče gospodarsko sanirajo, pa je šel po vodi. Da se ne dvigne notranji konzum vina, so krive tudi pretirane trošarine, ki znašajo pri šibkejših vinih več kakor je njih nabavna cena.

Cene novemu vinu se gibljejo od 2 Din navzgor. Srednja roba se ponuja 2.50-3.— do 3.25 Din, prav dobra 3.50, kvaliteta pa kakor doslej od 4.—5 Din navzgor. Lažja, bolj rezna vina, so se pričela že čistiti, močnejša manj, kisa pa so še motna.

Bolniško zavarovanje v prvem polletju 1935

Po poročilu SUZOR-ja je bilo v prvem polletju izplačano članom okroglih uradov in nameštenskih bolniških blagajin na ime hranarine Din 29.1 milj., kot hranarino pri spremembi bivališča je bilo izplačanih Din 0.1 milj., kot podpore družinskim članom pa Din 0.9 milj., skupno torej je bil kot denarne podpore izplačan znesek Din 30.2 milj. Ta znesek je bil razdeljen med 133.119 bolnih delavcev in nameščenecv, neupoštevajoč porodnice. Kot stroške zdravljenja v bolnišnicah in podobnih zavodih je bilo izdano Din 11.5 milj. Porodnicam, 1990 po številu, je bilo izplačano kot denarne podpore znesek Din 2.0 milj., za babice pa Din 0.2. Poleg navedenih podpor v denarju in naravi je bilo izdano za zdravljenje zavarovanih delavcev in nameščenecv, in sicer za zdravila in druge potrebščine Din 19.1 milj. Družinam umrlih zavarovancev, ki jih je bilo 1527, je bilo kot pogrebna izplačano Din 1.0 milj.

Italija omejuje uvoz lir

Glede zopetnega uvoza 1000- in 500-lirskih bankovcev in lirskih čekov, ki jih je bilo propovedano izvažati, je bila izdana 17. t. m. posebna ministrska odredba Zgoraj omenjeni bankovci v Italiji ter v italijanskih kolonijah izstavljeni in plačljivi lirski čeki morajo biti potom Banca d'Italia ter štirih pooblaščenih bank vplačani tekom desetih dni na poseben zaprt račun. Vplačani zne-

Pri vrenju v črevih in zaprtju

zanemljivo učinkuje že ena čaša naravne

Franz-Josefove

grenke vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 18485, 26. V. 35.

Kulturni obzornik

Slovenski pravopis

Po pravopisnih in pravorečnih načelih, ki jih je odobrila pravopisna komisija Znanstvenega društva v Ljubljani, sta izdala priredila A. Breznik in F. Ramova. — Ljubljana, 1935, str. 300 + XXIV str. uvoda. Naklada pri Jugoslovanski knjigarni. — Cena Din 60, po pošti Din 63.

Težko smo pričakovali te knjige, ki naj bi prinesla s svojo avtoriteto red v našo pisarno zmedo, in to vsak dan bolj, kajti vsak, ki ima opravka s pisanjem, je videl, da tako ne more iti več dalje. Vsak dan z nova smo brali po dnevnem časopisu in po cestni reklam, kako »je končala ljubezen«, da »oborožujejo vse države«, da »poročiti oni tako in tako deklico«, da to »tiste nas vseh«, in sam sem prav pred kratkim zavedno napisal tri oblike nekega tujega imena po treh jezikovnih pravilih (Horatius-Horacijem-Horatom), češ: tudi tu je še neki pravopisni problem, ki naj ga novi Slovenski pravopis reši. Zdaj, ko ga imam pred sabo, vidim, da niti ena tistih oblik ni sprejeta za merodajno, ter da se bomo odslej morali držati tretje: Horacij. Dobro. Zdaj bomo odložili vse Levčeve in Breznikove pravopisne pripomočke, Koštalove »Bruse«, Kolarčeve opombe k tisku, Glonarjev slovarček tukaj in pravopisa, razna rešeta itd. ter se — kljub kakšnim notranjim pomislekom — držali tega novega pravopisa, ki ga nam je izdalo Znanstveno društvo, zastopnica naše še nerolene Akademije, v uredništvu največjih slovenskih strokovnjakov, slovnicearjev dr. Breznika in prof. Ramovša.

V uvodu podasta urednika najprej najnavadnejše slovenske kratice (pogrešam i. t. d.), nakar preide na jezikovna pravila in navodila za pravilno izgovorjavo in pisanje slovenskega jezika ter uporabo pravopisnega slovarčka; razložiita slovenski akcent (v glavnem), rabo malih in velikih črk, pisavo in sklanjo tujih lastnih imen, razlagovanje, pisavo sestavljenih besed, rabo naglasnih znamenj in ločila. Tako so podana najosnovnejša pravopisna pravila, ki jih bo moral pač vsak prebrati in se po njih ravnati, ki bo hotel pisati dobro knjižno slovensčino.

Zanimiv in poučen je najbolj slovarček sam.

ki obsega 300 strani slovenskih in tujih besed, ki predstavljajo jezikovno bogastvo povprečnega slovenskega izobraženca. Tako predstavlja slovarček vsako besedo v pravilnem naglasu in sklanjavi, se ozira pri njej na praktično vporabo ter graja neslovensko rabo, ki ji najde ustrezajoče slovenske. Prav tako slovarček navaja veliko množino tujih besed, ki jih tolmači ter jim dodaja slovenske domače izraze (»Tujkam... so pripisani uporabni slovenski izrazi« — uvod). Tako nam pravopis nadomešča tudi slovarček tujk.

Ko listam po slovarju, vidim vse polno novosti in ugotovitev: tako vidim, da je ta pravopis »zakonodajni« pisavo — abiturient, socialen, biograf... torej prav nasprotno temu, kar je pred kratkim predlagal Koštal (Mladika) in kakor so sprejeli Srbohrvati. Pisati moramo Beograd, Beogradanka (ne: Belgrad), toda Blejec, Jugoslovian (ne jugosloven), 8 blagorov (ne blagorov), iskalec, bralec (ne bravec), toda biravec, kazavec (tu bodo težave). Prav tako ne smemo pisati polglasniškega »e« v takih besedah kot: lehkó, ležnív, lehkomiseln, umeknit se... temveč analogno po naglasnih samoglasnikih: lahko, lažnív itd.; ne: gledališka igra, nek (ki se zadnje čase tako bohoti), kikiša, kolnoč, koncem leta, kovček-kovčka, Turgenjev-ov, na mestu, napram, napol, natanko itd., temveč: gledališka igra, neki, kiki, kolnoč, konec leta, kovček-kovčega, Turgenjeve povesti, namesto, proti, napol, natančno itd. Pisali bomo bečed (ne bēčed), z Boccacciom (ne Boccacem) (z mečem), Don Kihota (ne dona Kihota), pred malo časom (ne pred malo časa), čevlji (ne črevlji), toda črevlji; čustvo (ne čuvstvo) in dečla (ne dečva). Napačno bo geslo »Čuvajmo Jugoslavijo«, temveč — če bomo hoteli rabiti ta glagol in ne glagol »brantiti« — bomo morali prenaraditi v »Čuvajmo nad Jugoslavijo!« Nagovarjali bomo z »gospa profesorica in ne — kot se je nekako uradno zaneslo k nam — »gospa profesor!« Pač pa bomo sklanjali Tolstoj Tolstoja in ne Tolstega! Lahko bomo zapisali »gospodu slikarju Jamus«, in bo prav, pa ne »k sreči«, temveč »na srečo«. Pravilno bo »slaboba« in »otava«, napačno pa »trenotek«, kot se zadnji čas uveljavlja. Veliko prednost ima ta slovarček, ker nam praga naše najnovejše tujke in germanizme, ki že kar mrgole po naših listih. Tako bomo morali namesto »podvigi« rabiti prizadevanje, mesto »predvidevati« — v mislih imeti, »predležati« bo pričel, »predpostavka« — domneva, »povod« — razlog, »preki slo« — nagli slo, »v prilóg« — v

DOBRO OBLEČENI ZA MALO DENARJA

morete biti tudi VI. ousdarjamo: dobro oblečeni, ker naši šofci niso samo lepi marveč tudi solidni

Cene naših šofov so od 80 — do 180 — dinariev.

VLADA TEOKAROVIC & KOMP.

Paraćin

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 75—76, agrarji 43—44, vojna škoda promtna 353—356, begluske obveznice 61—63, 8% Blerovo posojilo 80—82, 7% Blerovo posojilo 69—73, 7% posojilo drž. hip. banke 73—75.

Zagreb, Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 78—79, agrarji 43—45, vojna škoda promtna 354 do 355.50, nov., dec. 355 bl., begluske obv. 61—61.50, 8% Bler pos. 80 bl., 7% Bler. pos. 70—72.50, 7% pos. Drž. hip. banke 73—78. — Delnice: Priv. agrarna banka 226—230, Sečera, Osljek 130 bl., Trboveljska 110 bl.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. pos. 79—79.75, agrarji 45—46, voj. škoda promtna 354—355 (354), dec. 354—354.50 (354—354.50), begl. obv. 64.22—64.25, dec. 64 zakl., 8% Bler. pos. 80—81.50, 7% Bler. pos. 70—71 (70.50—71). — Delnice: Narodna banka 5970—6100 (6000), Priv. agrarna banka 230—231.50 (231).

Žitni trg

Ljubljana. Na žitnem trgu ni nobenih posebnih posebnih kupcij, vse pričakuje, kaj bo z izvozom. Za domač konzum ni nikakega povpraševanja, ker imajo na deželi še svojo letino. Cene so neizpremenjene. Zlasti vse čaka, kaj bo z Italijo ter kako bo šlo z likvidacijo naših kliringških terjatev in kako se bo eventualno razvila prodaja polom Avstrije ali Ogrske.

Sombor. Pšenica: bačka okolica Sombor 151—153, gornje bačka 153—155, sremska in slavonska 154—156, gornje banaška in južna banaška 156—158, bačka in banaška potiska 162—164, bačka lad. Begej 160—162, bačka ladja Kanal 155—157. — Oves: bački, sremski in slavonski 130—132. Ostale neizpremenjene. Tendencia čvrsta. Promet 29 vag.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendencia neizpremenjena. Promet srednji.

† Angela Hafnerjeva

V petek, dne 15. t. m. so na pokopališču v Kranju ob ogromni udeležbi vsega prebivalstva iz mesta in okolice, zlasti še iz Smartnega, položili k večnemu počitku učiteljico Angela Hafnerjevo. Po Jožetu Vrblincu, Danici Rostoharjevi in Dori Slapšakovi je to zdaj med učiteljstvom že četrta smrtna žrtev, ki jo je zahtevalo kruto in neumisljeno politično preganjanje iz komaj minule dobe. Kakor dihi legende iz prve dobe krščanstva se sliši zgodba o življenju in trpljenju pokojne: kako je v tistem, neumornem, požrtvovalnem delu v šoli in izven šole doumela in vršila svoje poslanske na zemlji kot učiteljica, vzgojiteljica in socialne delavke; kako je za svoje vzvičene ideale in načela raje prevzela nase najhujše preganjanje in z njim združene duševne in telesne muke, kakor pa bi bila klonila; kako je v mučeniški smrti bogovdana dokončala v najlepši dobi svoje življenjske delo; in končno kot višek vsega njena njuna, silna, nedolgovilna želja na smrtni postelji, da mora biti vse odpuščeno, vse pozabljeno, da ne sme biti nikakega povračevanja za prestane krivice. To je ljubezen, prava krščanska ljubezen, ki vse pozabi, vse odpusti, o kakršni nam govori zgodovina iz prvih časov krščanstva. S tem je dala pečat in krono vsemu svojemu delu in je živo izpričala, da njena vera ni bila le prazen zvok, ampak živo življenje. Zato ime Angele Hafnerjeve ne sme izginiti iz zgodovine slovenskega učiteljstva; kot svetla zvezda naj blešči, da bodo po njenih stopinjah hodile slovenske učiteljice. — Naj ji sveti večna luč!

Angela Hafnerjeva je bila rojena leta 1894 v Kranju. Kot učiteljica je službovala dolgo let v Smartnem pri Kranju, odkler je pred tremi leti niso radi delovanja v Marijinem vrtcu in med dekletki pregnali v štajerske hribe k Sv. Lenartu nad Laškimi. Radi skrajno neugodnih življenjskih razmer in duševnih muk je kmalu težko zbolela in je morala v bolnišnico, kjer se je zdravila skoraj vse preteklo solsko leto. Na posredovanje Nj. Vel. kraljice Marije se ji je popravila krivica in je bila prestavljena nazaj v Smartno, vendar pa je bilo že prepozno. Letos je šla že za mesec dni v šolo, toda tega napora ni prenesla, bolezen se je ponovila znova z vso silo in v sredo, 13. nov. je umrla. Strašno pa se sliši resnica, da so potem, ko se je vsa sirta, že zapisana smrti, povrnili na svoje staro mesto, stari preganjalec še vedno delovali na to, da bi se popravljena krivica predelala in bi morala znova iz Smartnega. Ta želja se jim je izpolnila, odšla je za vedno v deželo, kjer ni preganjanja, ne solz in ne trpljenja.

Pridobivate novih naročnikov!

in pušcavnik, pisatelj, filozof in muzik, in to v trenutku, ko se je odločil, da zapusti svoj dom, ženo in rodbino, vse ugodnosti sveta, ter živi samo svojemu Bogu. Na vlaku, s katerim je bežal, ga je zajela bolezen in ves svet se je razburil ob tem: 1091 brzojav — kot jih imajo ruske oblasti v vidu — z vsega sveta je tedaj vprašalo za njegovo zdravje, ko je v agoniji ležal na postaji Asapovo. Danes se prav tako vse svet spominja njegove smrti in časti spomin pisatelja Ane Karenine, Vata-jena, Voine in miru, Mladosti, Kozakov, Rodbinske sreče in Kmečkih pripovedi, tega velikega duha, ki je bil tedaj patriarh slovenskega sveta in eden najglobljih duhov sploh. V Jasni Poljani leži njegov grob.

★

Orgelski koncert Blaža Arniča v ljubljanski stolnici ponedeljški večer je bil pravo razodetje. Spoznali smo v Arniča čenega največjih sodobnih slovenskih skladateljev, ki — ko komaj kdo — vzbujajo spoštovanje s svojim vsestranskim teoretskim znanjem, praktično spretnostjo, obvladovanjem glasbenih oblik, čudovito ekonomskim izrabljanjem preprosto, pa jasno iz globin zajetih glasbenih misli — na tej podlagi pa neugnanj snujoč, v silovite viške se titanski zaganzajoč glasben talent. — Obširneje poročilo sledi. K.

Književni glasnik, št. 3. Mohorjeva družba izdaja od časa do časa svoj Glasnik, da naznani občinstvu svoje najnovejše knjige obenem pa napove nove. To številko spremlja par tehničnih članov o slovenskih ljudskih knjižnicah. L. D. piše o ljudskih knjižnicah, ki zaslužijo pozornost zato, ker jasno zahteva za te in take knjižnice pregledan seznam knjig, ki naj bi ga izdali poznavalci književnosti in ki jih je priporočati za na deželo, in katere naj bi se po teh tudi ravnavale. Le tako se lahko otresemo šunda, ki se vtihoatlja tudi v te naše knjižnice. S. Canjkar piše o »Prosvetnih društvi in religiozni knjižnici«, ter J. S. o »knjigi kot viru izobrazbe«. Napoveduje pa Glasnik novo knjigo za naše pravnike »Zgodovino in sistem rimskega zasebnega prava«, ki jo piše šteta dva naša učenjaka dr. Viktor Korošec ter dr. G. Krek. Na koncu je priložen popis Mohorjevih knjig od l. 1934-1935.

25 letnica smrti L. N. Tolstoja

Na današnji dan — 20. novembra 1910 — pred 25. leti je umrl največji tedanji ruski pisatelj in eden največjih človeških duhov sploh, Lev Nikolajevič Tolstoj, grof in nekdanji oficir, razvrtnik

Vse se je na mah preokrenilo

Tihe pasti se odpirajo

Presenečenja na severni fronti, ki jih popisuje evr. poročevalec

Vojni poročevalec Job Zimmermann poroča iz Addis Abebe, 17. t. m.

Na južni fronti italijansko prodiranje vzdolž reke Fafan počasi napreduje. Abesinci v tolpah napadajo prodirajoče italijanske kolone in imajo dober plen. V petek so zopet uplenili dva tanka in celo avtomobilsko kolono.

Letalec venomer napadajo Sasabane in Dagabur ter neprestano mečejo bombe. — Koptska cerkev v Dagaburu je podrt. Pri tem je ubilo enega svečenika.

Italijansko prodiranje na severni fronti pa že tri dni miruje. V gorah in gozdovih skriti abesinski oddelki za hrbtom italijanske fronte napadajo posamezne italijanske oddelke, katerim zadajo velike izgube. Ker

grat. Tu imamo sedaj svetle mesečne noči, in po cesti na eritrejskem ozemlju do kraja Guna Guna se moreš proti jugu voziti z 80 km na uro. Adi Kaleb in Senafe sta dve etapni križišči, kjer vse mrgoli ljudi. Ob serpentinah 2700 m visoke gore Kvabesa je spalo že stotine šoferjev, le tuintam se je med stotinami počivajočih avtomobilov zablisnil kak žaromet. Tukaj prenočujejo tudi utrjene etapne komande.

Opolnoči sem vozil z vrelim hladilnikom po naglo narejeni cesti onstran meje čez strmine gore Dondola. V temnih dolinah niso več žareli taborni ognji, le zvezde te nepopisno lepe afriške noči so sijale nad prepadi in globeli z vzhodne Tigre. Adigrat, ki je še pred kratkim bil glavni stan prvega armadnega zbora, je bil kakor izumrl. Askarijska straža ob vhodu v kraj je pregledala moje papirje in me potem spustila. — Eno uro kasneje se je trudil moj mali voziček proti visokemu sedlu, ki na njegovem vrhu stoji spomenik Mohameda Negašta. Ustavil sem se. Poslušal sem tja v tiho noč. Niti 20 km proti vzhodu nekeje vodi tista karavanska pot, po kateri so danakilski oddelki prodirali proti Dolo, varujoč s tem levo krilo generala Santinija. Gledal sem ostre obrise gore Ankot, ki svoj 3000 visoki vrh dviga v nočno nebo. Takoj za njim neke menda leži kraj Asbi, ki se zanj kolona polkovnika Bellija že od zgodnjega jutra bojuje.

V Asmari sem prejel poročila o teh bojih, ki se vrše 40 km daleč za fronto, prav

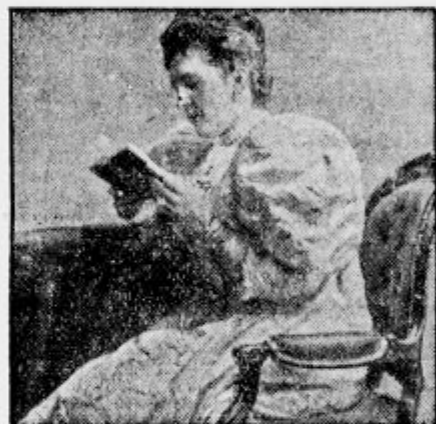
Pogumna letalka je novozelandska letalka Batten. V rekordno kratkem času je preletela Atlantski ocean. Ob 3.30 zjutraj je odletela iz Dakarja v Zahodni Afriki ter ob 4.45 popoldne pristala v Braziliji.

sajenimi bajoneti naskočili mesto. Na italijanski strani so ležali na obronkih hriba 4 ranjeni častniki in 50 črncev. Dvajset mož pa je bilo mrtvih. Po hudih bojih so se Abesinci umaknili iz Asbija. Pustili so 50 mrličev, več strojníc in mnogo streliva.

Da bi ta boj sam opazoval, sem žal prepozno prišel. Z avtomobilom po ozki stezi ni bilo mogoče. Morda ni nič posebnega, če v kolonialni vojski manjši oddelek zadene

na sovražnika. V načinu malega vojskovanja taki napadi ne pomenijo dosti. Tukaj, v severni Tigri pa ima ta napad in pa boj pri Hauzienu, v katerem je bil ranjen major del Monte, svoj poseben pomen. Zdi se, da je v vseh teh bojih akcija Abesincev poseben sistem. Zato ni čudno, da se že nekaj dni v skalnatih globelih okrog italijanske etape razvija bojni grom. Večkrat, kadar sem hodil po samotnih stezah tega neskončnega gorovja, sem imel občutek, da se okrog in okrog odpira tiha past. Govoril sem o tem z italijanskimi častniki, ki so mi potrdili, da imajo prav tak občutek.

Sence švigajo skozi noč, toda to so le hijene in pa ogromni nočni ptiči. Prazni stoje tukuli, to so kočje domačinov, narejene iz rdeče ilovice, toda nekeje vendarle preži sovražnik. Letalec poroča, da so povsod zapazili signale dima, toda pod svojimi letali niso mogli opaziti žive duše. Prav nič niso zapazili. Doslej tukaj na severu te gorske dežele še ni bilo vojske. Že nekaj dni pa se pričnajo napadi. Zato mislim, da lahko pričakujemo važnejših dogodkov.

Velika ruska vojvodinja Anastazija, vdova velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, ki je bil vrhovni ruski poveljnik v svetovni vojni, je umrla na francoski Rivieri v mestu Cap d'Antibes. Pokojnica je bila hči črnogorskega kralja Nikite ter tako v sorodstvu z našo kraljevske rodovino.

Zlato hoče delati dunajski kemik Albert Klobasa ter je svojo iznajdbo že dal patentirati.

so Abesinci skriti v dobrih gorskih postojankah, imajo Abesinci le prav majhne izgube. Napadajo pa zlasti posamezne kolone armade rasa Sejuma. Ni pa res, da bi ras Sejum sam vodil te operacije.

V Addis Abebi je v soboto predstavil negušu svojo armado 35.000 mož Bidvodet Makónen.

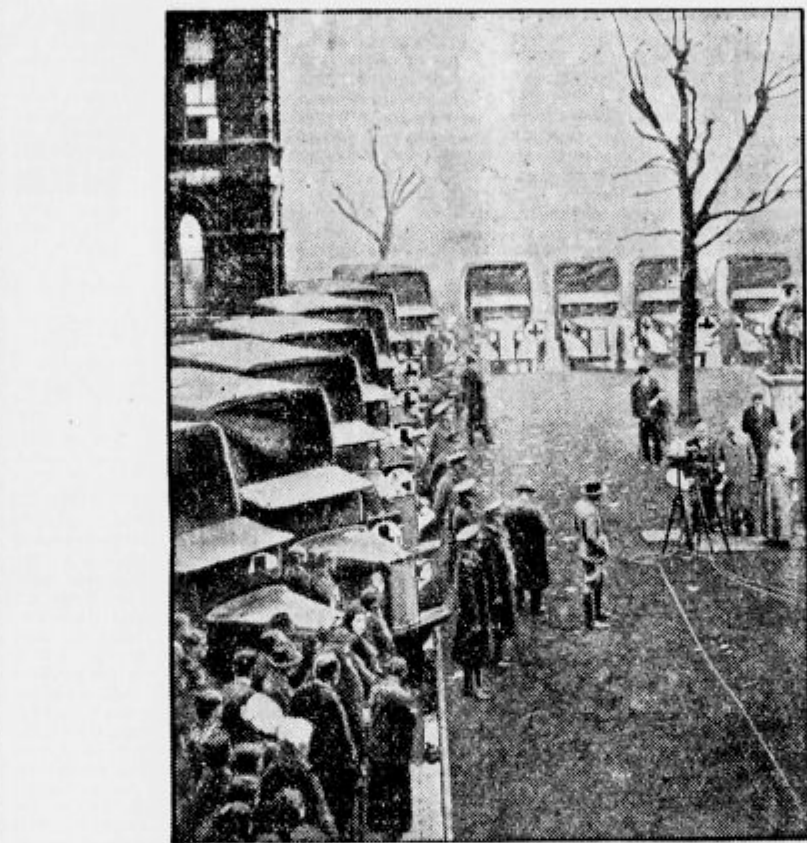
Tako torej poroča evropski poročevalec iz abesinskega glavnega mesta. Zato bo zanimivo brati, kaj 17. t. m. brzojavlja iz Asmari nemški poročevalec R. Strunk, ki je prideljen italijanski fronti. Tako-le je njegovo poročilo:

Že nekaj dni moje vožnje na severno fronto niso več mirne, čeprav naporne gorske ture, kakršne so bile doslej. Vse se je na mah preokrenilo! Od predsončnim so se v bojščia spremenile karavanske poti, po katerih je prodirala fronta proti Makale, te skalne stene in strmi prepadi, ki po njih grme hudourniki, ti samotni gorski prelazi, po katerih tovrne kolone hite na fronto. Tu je bil v ognju abesinskih tolp ranjen topniški major del Monte.

Zadaj za to fronto, ki se v širokem loku zavija proti jugu, se je mahoma vse preokrenilo. V nedostopnih gorovjih in planotah med obema tankima dovoznima linijama preže presenečenja v obliki abesinskih pušk.

Dozdeva se mi, da so se Italijani preveč zanašali na politični razkroj med abesinskimi plemeni in na uspehe, ki naj bi jih ta razkroj imel. Prepričani so bili, da bodo na sovražni odpor naleteli šele daleč proti jugu. Prodrali so po tistih maloštevilnih cestah, ne da bi bili pošteno pretresli vse to neskončno gorovje, ki leži vmes. Zato pa sedaj poka z višin doli na nje. Nenadno zaregljajo strojnice in vsujejo celo točo kroge! na kolono, ki mirno korakajo spodaj, noseč živčev na fronto. In moji izleti na fronto so sedaj postali zelo napeta zadeva. Od predvečerašnjim tiči v torbi poleg zemljevidov ob krmilu mojega malega avtomobila tudi samokres.

Pravkar se vračam z nočne vožnje na fronto. Poskusil sem priti v Dolo čez Adi-

Angleška bolnišnica za Abesinijo. Angleški R deči križ je sestavljen za Abesinijo vozečo se bolnišnico, ki pojde z vsem osebjem v Afriko prihajajo dne.

blizu glavnih prometnih zvez dveh armadnih zborov.

Moja nočna vožnja je bila vredna truda. Tihi vzhodni veter mi je prinašal na ušesa tuljenje šakalov. Od nikoder nisem slišal streliv. Iz nočne temine je prihajalo k meni le tiho šumenje gorskega potoka, ki je šumel globoko pod menoj. Boj pri Asbi je bil končan. Stotnik avtomobilskega parka v Adigratu me je štiri ure kasneje o tem boju pripovedoval podrobnosti:

Kolona Beli je davi na svojem prodiranju prodrla čez planoto Asbi. Izza zidovja mesta Asbi so Abesinci z ognjem iz strojnih pušk naenkrat obsuli kolono askarijev. Polkovnika Bellija so prvega ranjenega morali prenesti za neko skalo. Boj je trajal ves dan. Proti večeru so razjarjeni askari z na-

Tragedija otrok v sovjetski Rusiji

»Bezprizorni otroci« so ruska sovjetska posebnost. To so od vseh zapuščeni otroci brez staršev.

Celo v takem zemeljskem peklu, ki je znan vsemu svetu po imenu Solovki, beseda »otok Kond« vzbuja grozo. Kaj bi moglo biti še bolj strašnega za prebivalce Solovkov, vajenih misli, da so tukaj zraven njih glasoviti Ovsjanka in Sekira, odkoder se malo kdo vrača živ? ... A vsi Solovčani dobro vedo, da priti na otok Kond, pomeni v mukah čakati gotove smrti, na katero je redko kdaj treba dolgo čakati. Na otoku Kond bodo prihajajo zimo umirali vsi jetniki. Če pa bo kateri preživel zimo, bo vseno kmalu umrl. Že mnogo let pošiljajo sem boljševiki »neugodne in neudobne« na zagib, t. j., da bi čimprej umrli »naravne smrti« za tifus in lakoto ter se na ta način za vedno pomirili v večno zmrznjeni severni zemlji. Celo delati ne silijo na otoku Kond. Čemu neki. Tu je carstvo groze, smrti in brezkončnih muk. Nič tukaj ne spominja tistih časov, ko so tu menihi pošiljali v nebo svoje molitve...

»Otroci — cvetlice življenja!« Vse za otroke! Ni na svetu dežele, ki bi storila za otroke toliko, kolikor je storila za nje naša sovjetska zemlja! ... Mnogo, zelo mnogo lepih in krasnih besed so govorili in govorijo komunisti o otrocih. Ljudje bero te besede po celem svetu, — gledajo reklamne fotografije, na katerih se veselo smejejo dobro rejeni debeluščki, in mnogi naivno mislijo: »To je raj za otroke! Srečnejši!« Ponavljajo lažnjiva komunistična usta lepe parole, varajo svoje državljane in inozemske tovariše... Pa ti državljani in inozemski tovariši ne vedo, a tisti, ki vedo, pa ne povejo, kako lovijo po vsej široki ruski zemlji, po njenih kotih male otroke. Ni več komu skrbeti za »cvetlice življenja«, ki so se spreobrile v »smetiščno travo«. In ta »smetiščna trava« je začela rasti in vznemirjati mir mogotev, ki so krivi, da morajo otroci živeti »srečno, brezskrbno« življenje v odtočnih kanalih in jamah. In ne lovijo otrok zato, da bi jih vzgajali in naučili življenja v »vzornih otročjih domovih«. Teh domov je malo, otrok je pa mnogo. Sai

ubijati in razuzdati očete in matere je bilo veliko lažje, kakor zidati in vzdrževati v redu otročje domove! Na tisoče polovijo teh »stresk zamagovite revolucije«, da jih pošljejo v preizkušnjo, varno mesto, odkoder ni povratka za nikogar, — na otok Kond. K mnogim tisočem protirevolucionarcev in kulakov, ki so »zagibili« na okotku Kond, e dobavljajo novi tisoči, takrat bezprizornih otrok, tistih otrok, kojih krivda je samo v tem, da so njihove domove porušili, a starše pobili stvaritelji »novega srečnega življenja«.

Iz opisovanja očevidcev pripeljejo otroke lačne in brez obleke na otok smrti. Zaženo jih v tiste barake, v katerih so pred njimi umrli že tisoči, morda njihovi očetje in matere. Nobeden jih ne popiše in ne prešteje — čemu? Čemu bi bilo treba vedeti imena tistih, ki bodo vseeno umrli čez nekaj dni. Vsaka dva dni jim dajo vročo vodo, vsake štiri dni — kosček kruha. V mrzlih barakah, brez obutve in obleke otroci hitro umirajo za lakoto in boleznijo. Vsak dan 30 do 40 mrtvih otrok odnašajo iz barak. Določeni starejši ujetniki kopljejo za njih grobove. Pokopavajo jih v velikih jamah, po nekoliko stotin v vsako. V začetku otroci jočejo. Prosijo za obleko, jesti, piti. Potem, ko že razumejo, zakaj so jih prepeljali na otok Kond, tiho čakajo konca.

Takšen je ta raj, katerega so pripravili za mnoge in mnoge ruske otroke vsi tisti, katerih usta so bila polna dobrih besed o komunističnem raju.

Filmske zanimivosti

Češkoslovaško filmsko nagrado je ob zadnjem državnem prazniku 28. oktobra, ko je prosvetno ministrstvo delilo nagrade za uspehe v raznih panogah umetnostnega udejstvovanja, dobil rojak Zvonimir Rogoz za naslovno vlogo, ki jo igra v filmu o slovaškem narodnem junaku »Stefanik«. Drugo nagrado kot najboljša igralka je dobila Štepaničkova za glavno vlogo v filmu »Maryša«.

Povodnji v severni Italiji. Reke pri Gorgonzoli v sev. Italiji so tako narasle, da je več krajev pod vodo. Kmetje so morali iz hlevov gnati živino na višje ležeče ceste, da so jo rešili vode.

Škol. dr. Gregorij Rožman

Pismo iz Amerike

Rock Springs, 28. oktobra 1935.

Praznik Kristusa Kralja sem obhajal v slovenski in slovaki župni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Rock Springsu, kjer vodi svojo žredo živahni in neustrašivi g. Albin Gnidovec. Iz Butte v Rock Springs je po železnici kakih 800 km, kar sem dobil prosto železniško vožnjo od vseh treh pacifiških železniških družb, sem potoval po bližnjici čez San Francisco in Los Angeles »samo« 4814 kilometrov! Radi že naprej določenega sporeda obiskov slovenskih kolonij, nisem mogel v San Francisco ostati čez noč, ampak samo od desetih dopoldne do devetih zvečer. Slovincem v mestu in meni je bilo žal, a se ni dalo nič popraviti.

San Francisco ima čudovito lepo lego in se v tem more kosati z najlepšimi mesti sveta. Ob morskem zalivu, ki gre na jug proti San Josu, na vzhod proti mestu Sacramento pa tudi precej enako daleč, je razprostrto po sedmerih gričih kakor Rim. Razgled iz kakih 300 m visokega »Twim Peak« je nepozaben, plaža ob Tihem oceanu pa neprekosljivo idealna, zato pa tudi vedno polno obiskovana. Še 23. oktobra, ko sem bil tam, je bilo polno kopalcev, vreme solнечно in toplo.

Ze v Oaklandu, od koder se mora s ladjo v San Francisco, nas je čakal župnik Franc Turk, ki tu že nad 30 let pastiruje Slovence in Hrvatje in je pozidal dve cerkvi, prvo mu je ob velikem potresu 1906. uničil požar. Cerkev je prav v mestnem središču blizu framazonškega templja, ki je podoben trdnjavi v gotskem slogu, Slovenci pa stanujejo bolj v vnanjih mestnih delih, tako da imajo po celo uro z avtom do cerkve. Ze na vožnji čez moraki zaliv iz Oaklanda v San Francisco sem mogel občudovati velikansko tehnično delo, ki se dovršuje: najdaljši most sveta, ki veže obe obali zaliva. Dolg je 13,2 km. V plitvini stoji na močnih železnih stebrih, preko globine pa je višje most tako visoko nad vodo, da morejo pluti pod njo tudi največje vojne ladje. Pravkar pletu iz deset tisoč jeklenih žic oba kabla, ki bosta nosila dvonadstropni most. V spodnjem nadstropju bo vozila železnica, v zgornjem pa bo cesta za avtomobile in pešce. Enak most grade tudi čez »Zlata vrata« t. j. vhod iz Tihiga oceana v zaliv. Brez dvoma tehnično zanimiva zgradba, a lepo naravno sliko kviri. Do l. 1938. bosta oba mostova gotova. Tedaj bo v San Francisco svetovna razstava. Prostor bodo dobili na ta način, da bodo v zalivu ob mostu in malem strmem otočju napravili umeten otok, ki bo služil pozneje za aerodrom. Vpravi se dni je vlada votlirala 3 milijone dolarjev za napravo tega otoka.

Ko sem odlaševal, sem obiskal ljubeznivega nadškofa Mitty-a, katerega sem spoznal že na evharističnem kongresu v Clevelandu. Govori precej dobro nemško. Ameriški škofje v svojem stanovanju, ki je po večini na robu mesta v zdravjšem zraku in zelenju, nikogar ne sprejemajo. Vsak dan prihajajo za nekaj ur v škofijski urad, kjer sprejemajo stranke in obiske. No svojim domu imajo mir in lahko nemoteno delajo. Kar blagrujem jih, ako sebe z njimi primerjam! Po kosilu pa je že čakal mladi Judnič (če Martin je iz Semija) je svojim avtom, da smo v dolgi vožnji 170 kilometrov ogledali mesto in okolice. Zanimalo me je bogoslovno semenišče. Leži kakih 50 km izven mesta v Malon Parku. Velikansko stavbišče je darovala neka protestantska gospa. Vedno zeleni park z ogromnimi palmami je skrbno gojen in nudi bogoslovcem solnce in senca v obilici. Štiri tenis-igrišča, eno veliko nogometno igrišče jim je na razpolago. Vsak ima svojo sobo, dosti prostorno in preprosto urejeno. Kapela vsa z lesom obita je zelo prostorna, klopi pa imajo ob obeh stenah vzdolž postavljene, da tvorijo bogoslovci dva zbora, v sredi pa je postavil igralnik velikih orgel, ki so nad vhodom. Ko bi se za novo ljubljansko bogoslovje našla »gospa«, ki bi podarila primerno stavbišče.

Zvečer ob pol šestih sem obiskal »Slovenski hribe«, naselbino, ki je po večini slovenska in hrvaška; zato jo nazivajo Slovenian-Hill. Dasi se ni moglo zadostno razglasiti, da pridem, se je vendar v Narodnem domu zbralo kakih 150 ljudi, katerim sem izročil pozdrave iz domovine in se z njimi nekoliko porazgovoril. Večina Slovincem tu je iz Belokrajine. Res težko mi je bilo, da nisem mogel dalje ostati med njimi, še zdaj nekateri pisma pišejo in izražajo svojo veliko žalost, da za moj obisk niso pravočasno zvedeli. Žal je zveza vlakov v Los Angeles tako nerodna, da sem moral že ponoči oditi in v Los Angeles ves dan čakati na vlak proti severu v državo Wyoming.

Dobremu gospodu za spomin

Prav gotovo je sleherni, ki se je kdaj srečal z rajnim g. Francem Osolinom, takoj spoznal in njem izredno dobrega, mehkega človeka. Dasi so mu v zadnjih letih lasje že močno sivele, vendar je do zadnjega ohranil izredno, prav otroško dobrodušnost. To dobroto je razodela najmanjša njegova besedica, celo dvopit: saj sploh ni znal povedati drugih dvopitov kot otroško dobrodušne. Trde, nelepe besede niso nikdar slišal od njega. Zato ni čudno, da je skozi takto preskušeni, ki jih je preстал, ohranil nedotaknjeno, čisto srce kot otrok. In on, ki je bil izredno gostoljuben, nas z nobeno stvarjo ni mogel bolje pogostiti kot s svojo nepremagljivo, zvesto ljubeznijo.

Izkrenost, preprosta odkritost in mladostna volja so odlikovale vse njegovo duhovniško življenje. Morda si je ta značaj utrdil najbolj pri svojem vzorniku Don Bosku. Saj mu je bil kot že starejšemu edino v njegovih zavodih omogočen študij in s tem duhovniški poklic. Nikdar ni pozabil na svoja študijska leta v severni Italiji v salezijanskih zavodih. Tu je spoznal in poslušal najslavnejše člane tega mladega reda. To je pač moralo oblikovati njegovo voljo in značaj.

Kot duhovnik je vendar zaželel za rednim dušnopastirskim delom. Ves srečen je bil, ko je bil kot kaplan nastavljen v majhno gorsko faro, ne daleč od svojega rojstnega kraja blizu Morav. Ko je prišel v Čemšenik, pač ni slutil, da bo to njegovo edino, prvo in zadnje službeno mesto, da bo umrl kot kaplan-ekspozit v ti fari, čeprav že osivel.

Izlake, nekdanji čemšeniški podružnici, je bil mlad duhovnik zelo potreben, saj se starejši gosposje niso mogli v dušnem pastirstvu toliko uveljavljati. Rajni gospod pa je izlake prinesel verko pomlad. Ne da se naštet in popisati vsega, kar jim je storil: a povsod, v cerkvi in po domovih, zapazili njegove vidne in nevidne sledove.

Kdor je torej poznal vso njegovo otroško preprostost, odkritost in dobroto, je tudi vedel, kako veliko krivico in žalost so mu napravili tiisti.

Na vožnji me je proti jutru prebudil smräd po dimu. Nisem vedel, odkod prihaja. Nebo je bilo jasno in pogled na breznejni ocean v jutranjem somraku nekako skrivnostno grozan.

Sele popoldne iz Sancta Monica sem videl, odkod je prihajal neprijatel vovj po dimu. Severno zapadno od Los Angeles se je ob obali vnel gozd. Požar se je v močnem viharju neznansko hitro razširil. Pogorelo je nad 125 vil ob morju, ki so bile last različnih filmskih igralcev iz Hollywooda in raznih milijonarjev. Zgorelo je nešteto krasnih parkov in vrtov. Nad 2000 ljudi je skušalo omejevati požar, a zastoj. Boje se, da ne bodo mogli zabraniti, da ne poseže čez hribe v rodovitne sadovnjake in vinograde.

Los Angeles, ki ima s predmestji 1.300.000 prebivalcev, ima kolodvor sredi mesta. Železnica teče v dolžini okrog petih km kar po ulici kakor tramvaj. Ni čuda, da se je pripetila dva dni pred našim prihodom nezgoda, da je velik tovorni avto treščil z vso silo v lokomotivo, jo prevrnil in iztiril nekaj vagonov. Popoldne sva z g. Olanom zasedla razgledni avtobus, s katerim smo križarili po mestu in lepi okolici do morske obale v Sancta Monica, ki pa spada še pod mestno občino Los Angeles. Seveda smo najprej šli v mestni okraj Hollywood, kjer izdelujejo filme — morda največje svetovno podjetje te vrste. Je skoraj mesto zase, deloma z visokim zidom obdano, za katerim so v kulisni maniri postavljena razna zgodovinska mesta vseh časov, v katerih se snimajo zgodovinski filmi. Obisk je dovoljen samo ob 9 dopoldne. V lepi okolici imajo razne filmske zvezde obojega spola lepe vile (seveda lesene). Večina občinstva se je seveda silno zanimala za te vile. In tako smo krožili skoro dve uri sem in tja in občudovali hiše in hišice teh zvezd. Meni so bila vsa ta različna imena prazni zvoki. V Los Angeles so bili včasih bogati petrolejski vrelci. Večina je danes že popolnoma izčrpani. Le nekaj jih še deluje. Videli smo, kako črpajo težko črno tekočino iz globlin. Danes vsi vrelci, kar jih je še, dajo dnevno samo kakih 75 sodov surovega olja. V kratkem bodo vse črpalke opustili, ker se delo za tako majhno količino ne izplača več. Los Angeles in okolica je zinsko bivališče bogatinov, ki imajo denar in čas. Zato mnogo razkošnih hotelov. V okolici se prideluje sadje in vsakovrstna zelenjava. Velikanske njive salate sem videl. Saj južna Californija zalaga s salato — zlasti pozimi — vso ostalo Ameriko.

V petek, 26. oktobra zjutraj sva izstopila v Las Vegas v državi Nevadi. Las Vegas pomeni stravnike. A travnikov nisem videl. Velika ravnina, obrobjena od visokih gora, je pusta, poraščena z nizkim grmičevjem divjega pelina. Gore gole, rdečkaste in temnorjave barve, kakor da je nekoč vse zgorelo. Las Vegas je majhno mestce, ki je postalo znano po Boulder-Dam. Zaradi njega sva s fathrom Olanom prekinila vožnjo v tej puščavi. Po dolgem iskanju sva našla skromno katoliško cerkev, posvečeno sv. Devici orleanški. Po sv. maši sva se odpeljala k 48 km oddaljenemu Boulder-Dam, katerega Amerikanci proglajajo za pravo čudo njihove tehnike. Skozi ozko in globoko, a razmeroma kratko sotesko teče Colorado-River. To vodo bočajo tehnično izrabiti. Na najžejšem kraju so postavili jez, ki je najvišji na svetu, visok je 220 m. Tehnične težkote so bile ogromne. A so vse premagali. Napravili so iz Las Vegas železnico, napravili vse polno tlakovanih cest, napeljali iz Los Angeles (460 km) električno železnico. Nastalo je novo mesto (Boulder City), ki ima šolo, teater, državne urade, cerkev, pa tudi framazonški tempelj, vodovod, bolnišnico itd. V času največjega dela je delalo 5600 delavcev, zdaj je zaposlenih še kakih 2600, do novega leta, upajo, bodo stekle prve turbine. Za jezom je nastalo veliko jezero. Se pet let bo trajalo, da se popolnoma napolni, tedaj bo dolgo 200 km in široko nad 30 km. Iz tega jezera bodo mogli namakati precejšnjo okolico, ki je zdaj povsem puščava. Pogled iznad jezera je veličasten. Okrog in okrog v širokem vencu visoki vrhovi Sierra Nevade in koloradskih gora. Nebo jasno, sonce toplo — a vse mrtvo, nerodovito.

Proti jutru zagledamo z vlaka solno jezero (Salt Lake), ki nosi v sebi več soli kot morje. Kar vidi se, kako so njegovi valovi težki, kakor raztopljen svinec. V Salt Lake City, mestu z nad 150.000 prebivalci, je glavni sedež mormonske sekte. Na tej dolgi vožnji sem videl ogromne dežele povsem nerodovite, puščava. Vse bogastvo skriva zemlja pod površjem.

V soboto, dne 26. okt. opoldne smo dospeli v Rock Springs. Mestce z 8500 prebivalci leži 1700

ki so hoteli vreči senco nerednosti in netočnosti na njegovo delo pri šolskem odboru. Skoro največ po njegovi zaslugi je zrasla v kratkem času na izlake krasna, moderna šola. Koliko časa in truda je žrtvoval zanj! In za plačilo? Ob neprijaznem režimu so se našli ljudje, ki so v ogabnem sovražstvu hoteli s preiskavami vreči sum nepoštenosti na njegovo delo. Vedel je, da ni najmanjše stvari zakrivil; vendar ga je bridko bolelo to rovarjenje. Kravno se je izkazalo njegovo poštenovalno delo: po uradnem pregledu je dobil rajni nazaj 8000 dinarjev, ki jih je založil za šolo. A tudi to ga ni omajalo v njegovi navdušenosti in delavnosti: do skrajnosti se je žrtvoval ne le v cerkvi, ki jo je čisto prenovil, ampak v mnogih združenjih, kakor si je že leta 1928 pridobil posebne zasluge pri zdavi Zadržnega doma. Največji trud, a tudi največje veselje pa je imel še vedno s svojimi šolskimi otroci, za katere je čisto živel.

Dolgo je že glodala v njem zavratna bolezen. Sam je mislil, da se boljša, pa ga je le vedno bolj ogrožala. A ugnati se ni dal: s skrajnimi močmi je vas še tako lepo pripravil letos meseca junija za birno. Kdor ga je pa opazoval takrat v sredi drugih duhovnikov, je vedel, da ne bo več dolgo. Vsih je moral že skoro dve uri maševati, podpirati so mu morali že roko, da je dvignil monštranco, pa ni odnehal. Po počitnicah je spet in spet hotel kakor včasih. Celo pridige si ni dal vzeti, čeprav smo ga vsi svarili.

Nismo pričakovali, da ga bo tako kmalu strlo. A v bolnišnici je šel samo umirat in umret. Ko sem bil nekaj dni pred smrtjo pri njem in je že vedel, da bo umrl, sem ga prosil, naj tam v nebesih pozdravi vse naše ljube in naj na nas nikdar ne pozabi. Vesel mi je obljubil. In mojo misel, da je lepo v nebesa iti, je popravil v slutnji smrti, da je pač še lepše v nebesa priti.

Zdaj si že tam, naš dobri prijatelj in gospod. Vem, da bi nas hudomušno udaril po rami, češ, zakaj naštevamo, kar ti je v hvalo. A ti si zaslužil, in dasi počivaš na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu med mnogimi duhovniki in redovniki, kakor si hotel in želel sam, boš vendar vedno v ljubčnem spominu ostal med nami in med svojimi ljubljenski farani, ki so te imeli radi kakor svojega brata in očeta.

metrov visoko, je kraj znamenitih premogovnikov. Tu je zaposlenih mnogo Slovincem, po večini iz Poljske doline in škofješke okolice. Lepo so me sprejeli s mestnim županom na delu. Zvečer sem imel pridigo in bilo je mnogo spovedovanja. Včeraj, na praznik Kristusa Kralja, sem zopet pridigoval in imel »maloc« pontifikalno mašo. Zvečer je bil banket. Nisem prijatelj banketov, a tu v Ameriki so edina možnost, da se razgovorim z ljudmi, ki željno poslušajo pripovedovanje o »stareme« kraju.

Za danes je bil določen obisk Yellowstone-parka. Vreme je bilo lepo. Saj tukaj v tej višini megle ne poznajo. Nikdar ne dežuje pol dneva skupno. Pol ure ali po eno uro, pa še to zelo, zelo redko. A prišla je prošnja iz Kansas-City od Slovincem, da želijo mojega obiska. In lahko sem opustil izlet. Gore, gozdove in jezera (imamo tudi doma. Priložnosti za obisk Slovincem v Kansas-City pa ne bo več. Torej se danes opoldne odpešuje in prideva jutri popoldne ob pol petih k župniku Peršetu.

Jesenice

Jesenška zima. Že grof Friderik Ortenburski je leta 1381 napisal, da so Jesenice že meseca decembra brez solca, medtem ko se vrhovi Ročce, Golice, Kočne, Belce, Malega in Velikega Stola, Vrtače in Begunjske kopljeje v solcu. Poudariti je hotel, da so solca deležne tudi jame takratnih železnih rudnikov ob rebrih teh gornjesavskih gora. Jesenice takrat in Jesenice danes pokrajinsko neizpremenjene, pa so vključno temu različne in se jesenični zime ne boje. Strunsko se zbira delavski stan po svojih prosvetnih domovih — zvest hrepenenju slovenskega človeka po izobrazbi. V Krekovem domu se odvijajo večeri mož, žena, fantov in deklet, po godbenih dvorinah se vadi nad sto prijateljev glasbe, igralske družine vabijo na lepe prireditve, delavski sinovi in hčere — sportniki se pripravljajo na pot k solcu na planine, sploh Jesenice žive življenje močnega kulturnega centra delavskega naselbine. Vse to kulturno delo rodi posledice v tem, da tu ni nedelj-skih prepričev, ni pretepev po gostilnah, ker je delavec izobražen. Enega policista imamo in par orožnikov za strah, pa še ti nimajo časa, zato tudi z naših krajev ni senzacija za časopisje. Dal Bog, da bi ostalo tako in da bi tudi ostali kraji v prosvetnem in kulturnem napredku skričili kriminal slovenskega podeželja.

Smuk in slalom na IV. zimski olimpijadi

V letošnjem maju si je komisija, ki pripravlja in vodi vsa dela za IV. zimske igre, ogledala razne terene na Kreuzecke, Alpspitzi in Zugspitzi, kjer naj bi se izvedel smuk in slalom. Na podlagi načrtov in posvetovanj, so bile vse možnosti poučene, da bi dobil odbor v vsakem pogledu odgovarjajočo progno. Vsako progno so prehodili ter jo v vseh detajlih proučili. Končno je prišla komisija do tega zaključka:

Da bi bila progna sposobna za vsako vreme in za vse anežne razmere, ki so mogoče o priliki olimpijskih iger, naj se pripravijo tri, točno izbrane proge za smuk na ozemlju Kreuzecke. So glasno je bilo dalje sklenjeno, da prog za smuk ne sme biti samo preizkušnja tekmovalčevih sposobnosti, da se namreč vzdržijo pokonci ter hitro vozijo, temveč mora biti predvsem taka, da preizkusi njihovo tehnično znanje.

Važen je dalje sklep, ki je bil predložen FIS-i, da se stavijo te tri proge tekmovalcem na razpolago za trening. Ona prog, ki bo določena za tekmo, se markira in zapre en dan pred tekmo. V rezervi pa bosta dve progi na Alpspitzi in na ozemlju Zugspitze.

Tereni za slalom, ki so se uporabljali že pri letošnjih nemških prvenstvih na tako zvanem Hausbergu, so izredno pripravi, tako, da se bodo tudi o priliki olimpijskih iger uporabili. V slučaju, da ne bi bilo tu dovolj snega, se prenese slalom v višje ležeče kraje, po potrebi na planoto Zugspitze. Komisija se je tudi razgovarjala glede merjenja časa pri smuku, kakor tudi glede organizacije smuka in slaloma. Tozadevni predlogi so bili predloženi FIS-i.

Glede na vse to se lahko reče, da je tudi za ti dve sportni panogi, ki sta privlekli na programu olimpijskih iger, vse najboljše preskrbljeno.

3000 km skozi sedem držav

Stafeta z gorečim bakljico iz Olimpije v Berlin.

Olimpijske igre naj bodo več kakor pa samo srečanje maloštevilnih atletov. Olimpijske igre naj zberejo ljudstvo raznih narodov, da bi na ta način začele zavest za skupne olimpijske ideale. — Vsakdo seveda ne bo mogel prisostvovati olimpijadi, more pa kljub temu povečala število sodelujočih. Organizacijski odbor za XI. olimpijado je namreč s to idejo vzbudil povsod velikansko zanimanje in je našel povsod največje razumevanje za sodelovanje.

Bakljko, ki jo bodo prižgali v Olimpiji, na klasičnih olimpijskih iger, bodo prinesli olimpijski ogenj v Berlin, ki bo gorel vse čas olimpijskih iger.

Cela prog meri en 3000 km, in bo torej zato potrebnih 3000 tekačev, ki bodo tekli povprečno po 1 km. H tem moramo prišteti še celo vrsto namestnikov in veliko število onih, ki bodo zaposleni z organizacijo teka: vsi ti tudi sodelujejo pri olimpijskih iger. Proga gre — kako znano — iz Olimpije čez Korint, Salonike, Sofijo, Beograd, Budimpešto, Dunaj, Prago v Berlin. Zadnji tekač bo dospel 1. avgusta 1936 popoldne na olimpijski prostor. Računajo, da bodo tekači tekli približno 12 dni.

Celjski sport. V nedeljo popoldne sta bili istočasno v Celju dve prijateljski nogometni tekmi. Na Glaziji se je vršila tekma med SK Celjem in SK Olimpij, ki je izpadla s 3:0 (1:0) za SK Celje. — Pri Skalnici kleti je bila pa tekma med prvotrednima kluboma SK Atletiki in I. SSK Maribor. Tekma je bila zelo zanimiva, saj sta nastopili enakovredni moštvi. Zmagali so domačini s 4:3 (3:2).

Olimpijski sestanek mladine vsega sveta. Za časa XI. olimpijskih iger v Berlinu se vrši tam tudi mednarodno taborenje vse sportne mladine. Nemčija je povabila od vsakega sodelujočega naroda skupino trideset mladih se-stoječo četo v starosti od 15. do 18. leta z enim vodjem. Vsa skupina je od trenutka, ko presto-

NOVA MODA V PUDRU

Senzacija sezone

Zadnja moda, ki so jo uvedle elegantne dame, je puder, ki daje koži dovršen »mat« odraz brez bleśka ves dan, pa tudi v dežju in vetru.

Ta zadnja novost v pudru je omogočena z novo sestavino, imenovano »smetanova pena«. Tvrška Tokalon je patentirala način izdelave »smetanove« pene. Tako Vam nudi puder Tokalon vse to, kar je do nedavno uživalo samo nekaj srečnih tene, ki se niso brigale za to, koliko bodo plačale za svoj puder.

Z uporabo pudra Tokalon poit ne postane samo krasna temveč ostane tudi sveža in lepa ves dan ne glede na to, kaj delate. Tudi potenje pri najsnapornejšem sportu ali pa dolgo plesanje ne more pokvariti lepote nalik vrtničnih lističev, ki jo on daje, kajti puder Tokalon je edini puder s skrivnostjo »smetanove pene«.

Sport

pi nemško mejo, gost Memčije. V tem taboru, kjer bo enako število nemških mladih, se bo ta vesela in velika družba najboljših mladih sportnikov iz vseh delov sveta mnogo naučila ter se seznanila z olimpijsko idejo. Oskrba bo enostavna, kakršno pač poznamo v takih taborišnih. Taborenje se vrši pod vodstvom volje nemške mladine, torej po njihovih pravilih. Mladina bo na tem taborenju vžebala, spoznavala Berlin in njegovo okolico ter gledala olimpijske igre. Vsaka skupina mora priti 30. julija v Berlin, odhod pa bo 14. avgusta. V tem taborišču se bo vsa mladina med seboj spoznala in navezala prijateljske stike. — Jugoslovanski olimpijski odbor bo tudi poslal na to taborenje 30 najboljših jugoslovanskih mladih. Izbrala se bo izvršila spomladi in v poletju leta 1936.

Zopet nov svetovni rekord. Ameriški mošter v plavanju Kiefer je postavil nov svetovni rekord v plavanju. V Breslau-u je preplaval preteklo soboto 100 m hrbtno v času 1:04,9.

Norvežani za smuk na olimpijadi. Norveška smučarska zveza je že določila svoje kandidatke za smuk in slalom na IV. zimski olimpijadi. So to: brata Ruud, Sörensen, Ulstein, Lassen, Urdahl, Konningem, Kolterud, Fossum in Christensen. So to večinoma naši stari znanci, ki jih poznamo še iz Planice.

Najdaljšo pot v Berlin bodo imeli Avstraleci in Novozelanci. Ti bodo morali najkasneje začetkom junija od doma. Za potovanje in bivanje v Nemčiji bodo rabili cele štiri mesece in ko se vrnejo domov, bo tam že zopet lepa pomlad.

SK Grafika. V četrtak 21. t. m. ob 8 se vrši strogo obvezno predavanje za vse klubove članice v nadstropju palače Grafika. Po predavanju šolski sestanek.

Gozdni tek SK Reke se v nedeljo 17. t. m. valod alnega vremena ni mogel vršiti, saj se leti prodli na nedeljo 24. t. m. na isti dan in isto mesto.

STK. Mošter. — (Slovaški oleski) radi pozitivne slovaškega oleska se bo v sredo 23. t. m. ob 20 v gost. z. Bajca vrši sestanek vseh šahovistov. Vabljeni vsi, ki imajo veselje do šahovske igre, a še niso člani kluba. Obvestite se med seboj, da se bo kdo izostal. — (Nogometna sekcija) drevi ob 30 je strogo obvezno trening vseh vrstoljublanskih igralcev v salonu gostilne »Pod lipom«. Trening se bo vršil skupno z smučarsko sekcijo. Hlače prinesite seboj.

Seznam darov za judenburški spomenik

Za grobnico slovenskih vojakov v Judenburgu so še darovali:

Ljubljana: Josip Rus 20, Završan Janez 30, prof. Sodnik Rudolf 50, Janez Vrhovec 20, Franciška Peklenik 10, Oroslav Dolenc 50, Paul Golia 100, dr. L. Ješe 50, Indus 50, dr. I. Pintar 10, Josip Gogala 30, Milan Pungartnik 100, Rude in kovine 250, dr. Riko Fux 100, Ovsenek 20, dr. Tone Jamar 50, neimenovan 50, Bevc Riko 25, Tiskarna Slovenija 25, Kalmus Jaro 50, dr. Joža Bohinjec 20, Jernej Jelenič 20, Pivovarna Unio 300, Rado Hribar 200, Schauta Hudo 20, France Škarija 50, Strugarstvo Fr. Rojina 50, Osana Mirko 10, J. Lavrič 100, Šuffaj Rajko 20, Peter Pavlovič 50, dr. Karl Kuhelj 100, Anton Marinko 20, neimenovan 10, Hranilnica in posojilnica, Stari trg pri Ložu 100, Andrej Bole, Planina pri Rakeku 50, Kramar & Mislaj, Celje 30, Lekarna Kristan v Logatcu 30, dr. Gregor Albin, Murska Sobota 32, dr. Mariječ Jože, Kustošija 100, dr. Makso Peterlin, Dol. Lennava 100, ing. Rudolf Škof, Vič 25, Deu Bogomir, Logatec 50, Zupan Miha, Borovnica 10, ing. H. Reš, Vevče 50, Občastni odbor Narodne obrane, Maribor 50, Ciril Kanduđer, Moste pri Ljubljani 20, dr. Franjo Ivanetič, Novo mesto 50, magr. A. Kor-din, Skopje 30, Janežič Rado, Polica 10, Zavaro-valna zadruga Croatia, Zagreb 500, Zbirka II. urad-ništa Croatia, Zagreb 174, Straus Karl, Logatec 50, dr. Stanko Sajovic, Kranj 20, dr. Franjo Lipold, Maribor 50, Ivan Medic, Novo mesto 25, Mestno načelstvo, Ptuj 100, Bocak Karl, Trzin 25, Steh Ivan, Videm-Dobrepolje 50, Jos. Lenarčič, Verd 20, Knašovec Anton, Vrhniko 20, Novak I., Ljubljana 25, Zveza Maistrovih borcev, Maribor 100, neime-novan 40, župnik Martinčič, Unec 70, kaplan Kovačič, Cerkljica 20, kaplan Rožman, Smarje-Sap 32, Banska uprava Dravske banovine 6000, Mestno občina ljubljanska 1000, Stanko Rožman, St. Vid nad Ljubljano 50 Din. Skupaj doslej Din 22.162,75.

Naznanila

Ljubljana

1. Fantovski krožek v Satevčevem mladinskem domu na Kodeljevem ima danes ob 30. rojstniku. 1. Kino Kodeljevo igra danes »Barkarolo«. 1. Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Tyrsova c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gartner, Moete.

Drugi kraji

Kranj. Prosvetno društvo priredi v četrtek, dne 21. 11. m. ob 8 zvečer v dvorani ljudskega doma II. prosvetni večer, na katerem bo predaval plantaj gosp. Mirko Javornik o Abesiniji. Predavanje bodo pojasnjevale skulptorne slike.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 20. novembra: 12.00 Osemeni iz daljnih del (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Uvertura (plošče) 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 18.00 Otroška ura: Rožna dolina iz papirja (g. Zlatavka Omerca). Slika: odisej na črtno polje in pride v ječo (M. rad. dram. druž.) 18.40 Po bližnjem vzhodu (g. Nando Majnik) 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nac. ura: Lev Tolstoj ob 20 letnici smrti (dr. Dušan Stojanović) iz Belgrade 20.00 Uvodna beseda 20.25 Prenos z Dunaja: Beethovenova VI. in VII. sinfonia. Dirigent: Bruno Walter 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Za ples in kratke čas (prenos iz kavarne »Nebotičnik«). Konec ob 22.

Drugi programi:

Sreda, 20. novembra: Belgrad: 20.25 Prenos z Dunaja. — Dunaj: 20.25 VI. in VII. Beethovenova sinfonia. — 22.10 Plošče. — 22.45 Schumannov koncert. — 23.25 Plošče. — 23.45 Stari Dunaj. — Budimpešta: 20.30 Mozartov koncert. — 22.00 Ognjena glasba. — 23.00 Plesna glasba. — Milano-Trst: 20.50 Verdijeva opera »Trubadur«. — Rim-Bari: 20.50 Pirandellova komedija »To ni resno«. — 22.30 Plesna glasba. — Praga: 20.10 Zabavni koncert. — 21.35 Beethovenova »Kreutzerjeva sonata«. — 22.15 Plošče. — Bratislava: 22.35 Mascenova opera »Manon«. — Varšava: 20.10 Ljubka glasba. — 21. Chopinov koncert. — 22. Ljubka glasba in zborovsko petje. — 23.00 Plošče. — Berlin: 20. Vollerthumova muzikalna tragedija »Island Saga«. — Königsberg: 19.35 Nemška domna glasba. — Breslau-Hamburg: 20. Wagnerjev koncert. — Lipsko: 20.10 Cerkevna glasba. — Köln: 20. Komorna glasba. — 21.25 Orgle. — Frankfurt: 20. Brahms-Regerjev koncert. — 21. Večerna glasba. —

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20

Sreda, 20. novembra: Frak ali Od krojačka do ministra. Red Sreda. Četrtek, 21. novembra: Otrci. Red C. Petek, 22. novembra: Zaprti.

OPERA. Začetek ob 20

Sreda, 20. novembra: Mamezelle Nitouche. Red B. Četrtek, 21. novembra: Pepelka Angelina. Red četrtek. Petek, 22. novembra ob 15: Manon. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 15 Din navzdol. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 20. novembra ob 20: »Jenkovna proslava«. Četrtek, 21. novembra ob 20: »Beneška noč«. Red C. Znižane cene.

Ruff kakao

je najboljši!

Zahvala

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom nenadomestljive izgube našega iskreno ljubljene soproga, očeta, gospoda

dr. Franca Peitlerja

apelacijskega sodnika v pokoju

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, g. dr. Žiberju, predsedniku okrožnega sodišča, za poslovilni govor ob grobu, g. šefu drž. tožilstva dr. Zorjanu, g. županu dr. Juvan, ravnatelju državne realne gimnazije g. dr. Hericu, gg. profesorjem, sodnikom, advokatom, uradnikom, upokojencem z g. dvornim svetnikom dr. Kronvoglom na čelu, zdravniku dr. Turšiču in dr. Toplaku ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremili draga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Maribor, dne 20. novembra 1935.

Globoko žalujoči:

Minka, soproga; Vera, hčerka — in sorodstvo.

Mali oglasi

Službe iščejo

Službo

sprejme takoj pri gradbenem podjetju zanesljiv, pošten in vreden delavec-teklač (skladničnik). Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stavba« št. 14401. (a)

Službodobne

Inštruktorja

za gradbeno delovodsko stroko, iščem. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 14404.

Zasluzek

Potnikil

Velik zaslužek z obiskovanjem strank. Ponudbe je poslati na Mednarodni novinarski zavod v Split pod »Japonsko blago« št. 14388. (z)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana, Krekov trg 10.

Posestva

Parcela

2660 m², na Ježici, blizu glavne ceste — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14390. (p)

Petstanovanjska hiša

ugodno naprodaj. Težno pri Mariboru, Prešernova št. 9. — Prevzame se lahko hipoteka. (p)

Stavbišče

v tih vrtini legi, z lepim razgledom proti Rožniku in v bližini cestne železnice — ugodno naprodaj. Pojasnila v št. Vidu nad Ljubljano št. 38. (p)

Hiše v centru

Terazije, v Belgradu, med bankami tri zgradbe, 30 let davka proste, davek 6%, 17 modernih stanovanj in lokalov. Letni dohodki 500.000, večji dolg Hipotekarni banki s 7%. Proda se brez posredovalca. Vprašati pri g. Savi Zivanović, Belgrad, Kolarčeva 3. (p)

Restavracija

v Ljubljani, center, napredaj z vsem inventarjem. Nizka najemna in velik promet. — Ponudbe naj stavijo resni reflektanti na upravo »Sl.« pod »Slučajna prilika« 14409.

Vnajem

ODDAJO:

Obrtni lokal

sub in svetel, takoj oddam v najem za mirno obrt ali skladišče. Več se izve pri lastniku: Kopač Jernej, Celovška cesta 14, Ljubljana. (n)

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ, UPR. Ljubljana, Miklošičeva 14

Pohištvo

Vsakovrstno pohištvo nudi po brezkonkurenčnih cenah tovarna Malenšek, Dravljica 174, Ljubljana. (8)

Prodamo

Stavbni material

različen, od pogorelega bleva Cekinov grad — se prodaja. Poizve se: Ljubljana VII., Cekinov grad, pri g. Peter Kosler, vsak dan od 11 do 15. (l)

Zima se približuje!

Zelo ugoden nakup vsakovrstnih

štedilnikov in peči

pri Gustinčič Justin, Maribor, Tattenbachova 14

Kislo zelje, repo,

sarmino — prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni — vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra 81 — Ljubljana. Tel. 35-39. (l)

Dvoje neobhodno potrebnih
dopolnil lepoti in
moderni eleganci:

EAU DE COLOGNE

IN

PUDER ZA OBRAZ

COTY

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča blehim in
slabotnim osebam

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni
v Ljubljani

Krušno moko

za črn domač kruh in koruzno moko za žgance, vedno svežo, dobite pri tvrdki Zorman, Ljubljana, Stari trg. Tel. 26-37.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Hubertus

nepremičljiv, 250 Din. otroški s kapuco 145 Din. dobite pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (l)

Ia sveža jajca

komad 90 par, zaboji 400 in 720 komadov. Zajamčeni cvetlični med 30 kg 370 Din, franko voznina, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Vermouth - vino

izborne kakovosti
Zelo poceni na
debelo in drobno

„Aiko“

Gospodstva c. 13
dvorišče Kolizeja

Foto-aparat

»Voigtlander«, 6,5 x 9, optika 1:4,5, compour, s samoprijemcem, skoraj nov, z vsem priborom, zelo ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14402. (l)

Tinčkove in Tončkove prigode

184.

Navzgor!

Vrhu stopnic sta divjaka dvignila pokrov kletke in eden izmed njiju je pokazal z roko po strmi pečini navzgor in se zarežal: »Ostanek poti, v grad kraljice, boste pa morali kar sami napraviti. Ali vidite te luknje v pečini? Vzemite s seboj nekaj klinov, vtikajte jih sproti v luknje, pa boste kmalu zgoraj.«

Tinček in Tonček sta nezaupno motrila navpik štrlečo pečino in se obotavljala. Kar v glavi se jima je zvrtilo ob misli, da bi morala plezati po takšnih strminah. Primožek pa je uvidel, da mu prav nič ne bi koristilo, če bi se upiral. Pograbil je dva klina in se začel spretno in urno kakor maček vzpenjati po pečini navzgor. Ohrabrena z njegovim vzgledom, sta mu kmalu sledila tudi Tinček in Tonček, kuža Muki pa je moral topot ostati spodaj. Bridko, bridko se je kesal sirotek, da v mladih letih ni gojil turistik in se izuril v plezanju po pečinah...

»Na svidenje, Muki!« je še enkrat zaklical Tonček in mu pomahal z roko. Muki je presunljivo zatulil in žalostno gledal za svojimi prijatelji. Nekaj kakor težka slutnja je leglo v njegovo pasjo pamet: Nikoli več se ne bomo videli, hov, hov!

Poceni

se zopet dobe solidni, lepi
stoli tovarne
Remec-Co

v Ljubljani, Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča)

Sax Rohmer: 20 Skrivnost dr. Fu-Mančuja

»Šel je ven in okrog do okna. V oknu ni nikakega zastera, da se iz grmovja lahko vidi v ropotarnico, ki jo imenujejo delovna soba. Pogledal je noter, kakor je bržkone pred njim storila tudi Miss Edmondsova. Kar je videl, mu je dalo razlago za njen živčni napad.«

Oha s Smithom sva ga napeto poslušala. »Med šaro na tleh na boku je ležala egiptovska skrinja za mumijo, čez njo pa je ležal z licem navzdol in z rokami naprej sir Lionel Barton.«

»Ti moj Bog! Da, Dalje!«

»V sobi je gorela le ena namizna svetilka, ki je stala na stolu in sijala naravnost na njega, ker je metalna svetlobni krog prav na tisto mesto.« Nadzornik je z rokama pokazal veličino svetlobnega kroga. »No, ko je mož vlomil sipo in odprl okno ter splezal noter, je opazil še nekaj, kakor pravi.« Prekinil se je.

»Kaj je opazil?« je blazno vprašal Smith. »Nekako zeleno megljo, sir. Pravi, da se mu je zdela živa. Plazila se je po tleh, nekako v višini enega čevlja, in sicer stran od njega proti nekemu zastoru na drugem koncu studijske sobe.«

Nayland Smith je uprl pogled v govornika. »Kje je prvič videl zeleno megljo?«

»Pravi, da se mu je zdela, da je izhajala iz skrinje za mumijo.«

»Da, in dalje?«

»To je še dobro, da je splezal skozi okno potem, ko je bil tisto ugledal. Preobrnil je telo, in sir Lionel je bil videti strašen. Bil je mrtev.

Potem je Croxted — tako je možu ime — šel do tistega zastera. Za njim so bila steklena vrata — zaprta. Odprl jih je; vodila so v nekako šrambo — se pravi, izbo, ki je bila od tal do steklenega stropa natlačena še z drugo ropotijo. Notri je bilo temno, vendar pa je prihajalo dovolj svetlobe iz delovne sobe — ki pa je v resnici soba za bivanje — ko je privel vse svetilke, da bi si še enkrat natančneje ogledal tisto plazečo se megljo. Tam vidoje tri stopnice dol. Na stopnicah je ležal mrtev Kitajec.«

»Mrtev Kitajec?«

»Mrtev Kitajec.«

»Ali ju je zdravnik pregledal?« je nadaljeval Smith.

»Da, neki tukajšnji zdravnik. Bil je ves zmeden, to sem opazil. Zakaj trikrat si je z javo samemu sebi nasprotoval. Sicer pa ni potrebno nikako drugo mišljenje — preden ne pride mrliški oglednik.«

»Pa Croxted?«

»Croxted je obolel, Mr. Smith, in so ga morali s takšnim spraviti domov.«

»Kaj mu je bilo?«

»Detektivski nadzornik Weymouth je dvignil obrvi in skrbno otresel pepel s cigare.«

»Vzdržal je bil, dokler nisem prišel, mi povedal vso zgodbo in se kar onesvestil. Dejal je, da ga je, tako se mu je zdela, v šrambi nekaj pograbilo za vrat.«

»Ali je to mislil dobesedno?«

»Tega ne vem. Prav tako smo morali poslati domov tudi dekle.«

Nayland Smith je ves zamišljen mečkal svoj levi uhelj.

»Ali ste si ustvarili kako razlago?« je nadaljeval vprašal.

Weymouth je skomignil z rameni.

»Niti ene, ki bi pojasnjevala zeleno megljo,« je odvrnil. »Ali gremo zdaj noter?« Sli smo skozi asirsko vežo, kjer je bila prav prepadena zbrana vsa služinčad. Bili so štirje. Dva izmed njih sta bila črna, dva druga pa vzhodnjaka neznanega plemena. Pogrešal sem Kitajca Kweeja, o katerem je bil Smith govoril, in italijanskega tajnika; po načinu, kako se je moj prijatelj oziral okrog po senčnih predelih veže, sem uganil, da se je tudi on čutil zaradi njiju odsotnosti. Stopili smo v studijsko sobo, nekakšen prostor, ki mi ga je težko opisati.

Takoj so mi padle na misel Smithove besede »potres pri starinarju«, kajti soba je bila naravnost natlačena z raznoliko šaro — priplenjeno v Afriki, Meksiki in Perziji. Na nekem praznem mestu ob ognjišču je stala na zaboji plinska pečka, okrog pa so ležale razne potrebnosti za kuhanje na prostem. Duh po gnajočem rastlinju, pomešan z ostrim vonjem tistih ponoči cvetlečih cvetlic je skozi odprto okno vel v sobo.

Na sredi tal je poleg prevrnjene rakve ležala postava, oblečena v domačo haljo ne razločljive barve, z licem proti tlem in rokami vrženimi pred se čez bok starinske skrinje za mumijo. Moj prijatelj je stopil k skrinji in pokleknil k mrtvecu.

»Dobri Bog!«

Smith je sunkoma vstal in se z nenavadnim obrazom obrnil k nadzorniku Weymouthu.

»Ali ste poznali sira Lionela Bartonu osebo?« se je obregnil.

»Ne,« je prišel Weymouth, »stoda —«

»To ni sir Lionel. To je tajnik Strozza.«

»Kaj!« je zavpil Weymouth.

»Kje je oni drugi — Kitajec — Brž!« je zakričal Smith.

»Ukazal sem, naj ga pustijo, kjer so ga našli — na stopnicah v šrambo,« je odgovoril nadzornik.

Smith je stekel do omenjenega prostora, kjer je lahko skozi odprta vrata opazil nagradene posebnosti. Ko je odgrnil zaveso, da bi več svetlobe padlo na stopnice se je sklonil čez zvito postavo, ki je ležala pod njim na stopnicah.

»To je on!« je zavpil glasno. »To je Lionelov sluga, Kwee!«

Weymouth in jaz sva se sporledala nad telesom Italijana; potem sva obrnila pogled tja, kjer je srditega obličja stal prijatelj nad mrtvim Kitajcem. Rahel vetrič je zašelestel skozi listje; močan val tujega vonja je pahnil skozi okno proti zastritim vratom.

Bil je dih vzhoda — ki je stegnil svojo rumeno roko na zapad. V tem se je izražala pretkana, neprijemljiva sila doktorja Fu-Mančuja, kakor je bil vitki, prožni, od burmskega solca ogoreli Nayland Smith posebej britanske sposobnosti, ki je hotela premagati lokavega sovražnika.

»Ena stvar je jasna,« je rekel Smith, »nibee v hiši, izvemši Strozza, ne ve, da sira Lionela ni bilo doma.«

»Kako pridete do tega zaključka?« je vprašal Weymouth.

Služinčad v veži ga obžaluje kot mrtvega. Ako bi ga bili videli oditi iz hiše, bi vedeli, da leži tam nekdo drugi.«

»Kaj pa s Kitajcem?«

»Ker ni druge možnosti za vstop v šrambo, kakor skozi duri delovne sobe, se je Kwee moral skriti tam ob nekem času, ko njegovega gospodarja ni bilo v sobi.«

(Dalje sledi.)